

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-hasasbetűs petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Hydittér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KLADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, június 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Mentelmi ügyek a Házban
- Harc az adókvetés körül.
- Aradváros és az önálló kölcsönkötvények.
- Megmérgezett milliomosnő.
- Ítélet után.
- Eldölt a budapest-bécsi repülőverseny.
- A kolera-veszély.
- Az osztrák kormányválság.
- Az állami agrárbank.

Első osztályu városok.

Arad, június 26.

A magyar vidéki városok között eddig nem volt különösebb rang-osztályozás. A legnagyobb is annyira messze jut a fővárostól, hogy nem érezheti magát sokkal előbbvalónak a többinél. Nincs úgy, mint Ausztriában, a hol a tartományok székhelyei mindenesetre pozíciót jelentenek a többi városok fölött, s nemcsak a közigazgatásban, hanem többnyire a forgalom és a kultúra nézőpontjából is kiemelkednek. De nálunk nincsenek Land-ok, s a „szabad királyi” ugyan több valamivel a „rendezett tanácsú”-nál, de arisztokratáskodni egyiknek a másik fölött nem volt joga. Most azonban, ugyilátszik, van. Lukács László pénzügyminiszter javaslatot terjesztett a képviselőház elé, a mely három magyar városnak: Pozsonynak, Fiumének és Zágrábnak megadja a jogot, hogy kötvényeket bocsássanak ki, a melyeket a tőzsdé-

ken szabad forgalom tárgyaivá te-
 gyenek.

Ez igen helyes és indokolt dolog. Maga a javaslat nem először van a képviselőház előtt. A mikor annak idején elvonták a parlamenti tárgyalás elől, az volt az aggodalom, hogy a városok által kibocsátott kötvények az állam kötvényeinek elhelyezését fogják megnehezíteni. Azóta ez az aggodalom elmúlt. Nemcsak azért, mert az utolsó állami járadék-kibocsátást negyvenszeresen tuljegyezték. De a francia tőke oly nagy érdeklődéssel és rokonszenvvel fordul a magyar értékek felé, hogy az egyenesen biztató a vidéki városokra nézve. A fővárosi kölcsönének sikere s az a körülmény, hogy a párisi tőzsdén már nemcsak a fix kamatozású magyar papirokat, de egy magyar bankrészvényt is bevezetnek, eloszlatnak minden okot, amelylyel eddig a községi kötvénykibocsátást korlátok közé igyekeztek vonni.

De azért is indokolt, mert a súlyos föltételű, teljes megkötöttséget jelentő kölcsönökből, amelyekbe a vidéki városok legtöbbje belémerült, csakis ez a forma segítheti ki azokat. A vidéki városok kulturája, rendezett és az állam által kellően ellenőrzött közigazgatása pedig ezeknek a kötvényeknek teljesen biztos alapját megadja.

Igen: de miért csak Fiume, Pozsony és Zágráb? Azért vetjük föl

ezt a kérdést, mert amikor a törvényjavaslat először került a képviselőház elé, több magyar város — közöttük Arad is — megmozdult: ha már a vidéki városok kötvényeket bocsáthatnak ki, hát miért ne ők is?

Miért csak ez a három? Zágráb: jó, a horvátok fővárosa s a sok egyéb között, a mivel a horvátoknak a béke okáért kedveskednek, szerepel a kötvénykibocsátás joga is. Fiume: a tenger gyöngye. Az agyonbecézett, de talán ép ezért hálátlan kikötő-város, amely sokkal több pénzt nyelte el az államnak, mint a mennyi örömet és önértetet okoz az a tudat, hogy nekünk is van tengeri kikötőnk. De Pozsony? Mert az az ós koronázó város? Hát a városok között is érdemet jelent az ósiség, nemcsak az emberek társadalmában? S Arad azért nem számítható kötvénykibocsátás jogába, mert mindössze kétszáz esztendő múltat tud fölmutatni, s kétszáz év előtt is mindössze kamarai mezőváros volt?

Komolyan beszélve, nincs kellő jogcime az „első osztályu városok” rangjának, se Pozsony, de talán Fiume és Zágráb javára se. Az első jogcím: az eladósodottság, — ez megvan nálunk is, meg más vidéki városokban annyira, mint a fönti háromban. A másik jogcím: a hitelezés kellő bázisa: hát ebben se maradunk egészen el.

Hihető azonban, hogy a ma

Perlaky bácsi gallérja.

Irtá: Szomaházy István.

Egy kosztos fiu emlékirataiból.

Mikor szerény, vidéki algimnáziumunkat elvégeztem, s legelőször merült föl a gondolat, hogy ősszel a szülői háznak bucsut mondok, apám tündölvé sorolta föl azokat a szomszéd városkabeli familiákat, akiknek körében esetleg jó pénzért otthont találhatnék. Az egyik névénél mosolyogva megállapodott.

— Itt lesz a legjobb, — mondta édesanyámnak. — Perlakyék születése óta ismerik a fiut, s bizonyosan nem úgy fognak bánni vele, mint valami idegen kamaszszal. Biztosítlak róla, úgy kihizlalják egy év alatt, hogy hármas tokája lesz, mint a köveskállai prépostnak.

Anyám — akkor még nem értettem, hogy miért? — furcsa és gunyolódó grimaszt vágott, utóbb hosszasan suttoztak egymással, de a tanácskozásnak mégis az lett az eredménye, hogy szeptember elején vasutra ültünk az édesapámmal s harmadfél óra mulva már ott álltunk a Perlaky házaspár előtt, mely nagy örömmel fogadott bennünket, s rögtön hajlandónak mutatkozott arra, hogy engem egy év alatt préposttá hizlal. Jómódu embereknek látszóttak, akik csak szivességből fogadtak a házukba kosztos diákokat, (maguk gyermektelenek voltak), de bizonyos ellentétet éretlen kamaszfejemmel is konstatáltam rajtuk: Perlaky bácsi már fáradt öregurnak látszott, míg az asszony

tulszöke, kissé elhízott, de még mindig fiatalos és nevetőszemű teremtés volt, akiről csak alig lehetett elhiinni, hogy harmincegyesztendővel ezelőtt szólították utóliára kisasszonynak.

A csinos szobácskát, mely közvetlen a Perlakyék ebédlője mellett volt, már az első napon kellemesnek és otthonosnak találtam, a koszt egy megyéspüspököt is kielégített volna, a bencések pedig, a kik a kisváros főgimnáziumát vezették, szelid és jólelkű öreg urak voltak, akik nem találták örömeiket a szigorúságban. Nemsokára ötvenkét magamhoz hasonló fiuval kötöttem barátságot az egész élet tartamára, s mivel a testgyakorlás terén bátran veteledhettem volna egy középszerű cirkuszművésszel, hamarosan nem kis tekintélyre tettem szert bámuló iskolatársaim között. Mi hiányzott volna, hogy tökéletesen boldognak érezzem magamat? Ha ebben az időben azzal az ajánlattal jön valaki, hogy cseréljek a Rothschöld-ház londoni fejével, alkalmasint gögös hangon válaszoltam volna:

— Csak nem képzeled talán, hogy ekkora örülségre képes volnék?

Lassanként megismerkedtem a kőbevésett kisváros viszonyaival, a százéves házakkal, melyeknek vaskosaras ablakai mogorván néztek le szikláikról a völgyben rohanó hegyi patak habjaira, a rétek közt vezető dülő utakkal, a bástyákkal, melyek mögött valaha komoly német polgárok védekeztek a portyázó török csapatok ellen s a furcsa, szinte operetteszerű alakokkal, akik a patinás városkát bené-

pesítették. Nem telt el két hónap s ép úgy tudtam minden titkot, mint a benszülöttek, akik husz-harminc nemzedék óta itt laktak; majdnem azt is meg tudtam volna mondani, kinek mennyi a vagyona és az adóssága, ki tengődik a takarékpénztár kegyelméből, s ki halad azon a rózsás és kellemes úton, mely a nyugalmas gazdagság felé vezet. Es bár akkor jártam tizenhatodik évemben s a szerelemről nem igen voltak világos fogalmaim, pajtásaim jóvoltából még azoknak a titkoknak is nyomukra jutottam, melyek a szép asszonyok feje körül lebegtek...

Titkok? Most, hogy az álombeli városra visszagondolok s az éjszaka sötétségéből csillogva emelkednek ki a havas bástyák, melyek közt hajdani ismerőseim élete lefolyt, szinte nevelésesenek találom, hogy a titkozatosság ködébe burkoljam e sajtószertű, szerelmi viszonyokat. Nem titkos és bujkáló szerelmek voltak ezek, melyek vad szenvedély tűzében hamvadnak el, hanem elfogadott és megszentelt intézmények, melyeket ép úgy megszókot itt mindenki, mint a kávéházi zugot, ahol a feketétjét megitta, az öreg valcereket, amiket a cigánybanda játszani szokott, s a téli hófúvásokat, melyek a városka vasuti vonalát hetekre elzárták a világ elől. A polgármester és a gyógyszerészek mindeneslánya, a helyi lap szerkesztője és a Rotterék fűszeresinása egyaránt tisztában volt vele, hogy nemcsak törvényes házasságok vannak, hanem törvénytelenek is; s hogy Schanzerné, a fogyasztási adóberlő fele-

törvényjavaslat tulajdon-
lent megkülönböztetést há-
javára, hanem csak kezde-
gy van, Aradnak talán
más városnál hamarabb meg-
zdulnia, hogy a törvényhozás
ezésében részesüljön s ennek
gével enyhítsen a helyzeten,
yekbe sokszor meggondolatlanul
tt, súlyos föltételű kölcsönei jut-
ák s igyekezzék a jövő fejlődésé-
z szükséges eszközöket megsze-
zni.

Az általános választójog. Nagyváradról je-
lentik: Az általános, egyenlő és titkos választó-
tói jog érdekében a Justh-párt vasárnap nép-
gyűlést rendezett, a melyen Justh Gyula ve-
zetésével részt vettek: Kelemen Samu, Kun
Béla, Abrahám Dezső és Vertán Etele or-
szággyűlési képviselők is. A gyűlés végül ha-
tározati javaslatot fogadott el, a melyben az
általános, egyenlő és titkos választójognak sür-
gős megvalósítását kívánják.

A pénzügyi bizottság ülése. Budapestról je-
lentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma
tárgyalta az appropriációs javaslatot, amelyet
Hegedüs Loránt előadó ismertetett. Déry Zoltán,
Holló Lajos és Bakonyi Samu a javaslatot
nem fogadják el. Nagy Ferenc a javaslat
mellett foglal állást. Khuen gróf miniszterelnök
az észrevételekre adott válaszában kijelentette,
hogy egyetlen állam se engedhet meg magá-
nak olyan hosszú lukszusnak beálló budget
tárgyalást, mint Magyarország. Reméli, hogy
sikerülni fog a budget tárgyalásnak olyan re-
formja, amely mellett az országnak több ideje
marad a praktikus munkálkodásra. A dohány-
árak árának felemelésére vonatkozólag Lukács
László pénzügyminiszter kijelenti, hogy ezelőtt
huszonhárom évvel állapították meg a dohány-
árak árát s azóta úgy a munkabérek, mint az
üzemköltségek és dohánybevitel költségei
olyan erősen emelkedtek, hogy az arányt helyre
kellett állítani. Más államok is emelték az ára-
kat és a miniszter statisztikai adatokkal igazol-
ja, hogy a mi dohányárunk ára aránylag
igen alacsony volt. Ezenkívül a dohány nem

elsőrendű életfentartási, hanem tisztán élvezeti
cikk.

A Justh-párt értekezlete. A függetlenségi és
48-as párt ma este értekezletet tartott. Batthyány
Tivadar gróf erősen kikelt a kormány el-
len, hogy az olyan fontos javaslatot, mint a
védőjavaslat, nyáron terjeszt a Ház elé abban
a reményben, hogy ezzel kiéhezteti az ellenzé-
ket. Ez azonban nem fog neki sikerülni. Ezután
Batthyány a választójog kérdésével foglalko-
zott. Az értekezleten a párt elhatározta, hogy
az appropriációs javaslat ellen is állást foglal,
továbbá, hogy a hunyadmegyei állapotok ügyé-
ben a parlamentben akciót indít.

Mentelmi ügyek a Házban.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, június 26.

A képviselőház ma mentelmi ügyek tár-
gyalásával töltötte idejét. A mentelmi bizott-
ságnak egész sereg jelentése került a Ház elé
s egyik-másik ügyben hosszabb vita is volt. A
képviselők olyan csekély számmal jelentek meg
az ülésen, hogy tizenegy órakor Rakovszky
István kérésére az elnök kénytelen volt a ta-
nácskozásképeség érdekében megszámláltatni
a képviselőket. Ekkor negyvenhatan voltak a
Házban. Egy órakor Huszár Károly mentelmi
ügye során Szmrecsányi György a határozat-
képeség megállapítását kérte s egy órai szü-
net, majd katalógusolvasás után kiderült, hogy
száz képviselőt nem sikerül összehozni. A
Ház így két órakor eloszlott, a nélkül, hogy a
Huszár mentelmi ügyében határozatok volna.

A képviselőház mai üléséről részletes tudó-
sításunk a következő:

Az ülésen Kabos Ferenc elnökölt.

Lukács László pénzügyminiszter több tör-
vényjavaslatot terjesztett a Ház elé, melyeket
külön helyen ismertetünk.

Heltai Ferenc, a kérvényi bizottság elő-
adója városok és törvényhatóságok kérvényeit
terjesztette be.

Heltai Ferenc a főváros kétszázhetven mil-
lió koronás kölcsönéről szóló jelentést ismer-
tette.

A Ház ezután harmadszori olvasásban is
elfogadta az indemnitásról szóló javaslatot.

Darvay Fülöp és **Zboray Miklós**
zül Szmrecsányi Györgyöt az előadó, mert az Al-
kotmányban támadó cikket irtak Marcalli Hen-
rik egyetemi tanár ellen s azal vádolták, hogy
Singer Arthurnak doktori szigorlata előtt előre
megmondta, miből fog felelni.

Rakovszky István a bizottság javaslatában
szemben ellenezte a mentelmi jog fölfüggeszté-
sét. Szmrecsányi és Zboray annak idején köz-
jegyző előtt vétettek föl okiratot róla, hogy
Marcalli mit fog kérdezni Singertől a szigorla-
ton. Az egyetemi tanács annak idején dorgá-
lásra ítélte Marcallit. Marcalli bíróság elé akarja
idézni a képviselőket, de minden valószínűség
szerint nem fogja kérni a bíróságtól a bizonyítá-
s elrendelését. Ellenzi a kiadást.

Darvay Fülöp és Rakovszky István fölszó-
lalása után a Ház többsége a kiadás mellett
szavazott.

Serbán Miklósnak tizenhárom rendbeli men-
telmi ügye került a Ház elé. Ezek közt becsü-
letsértés, magánlaksértés, rágalmozás, súlyos
testisértés és izgatás feles számmal szerepel. Ki
is adták Serbánt a bíróságnak.

Hartner Géza, Dahinten Ernő, Barcsay
Andor, Blachó Pált, Lengyel Zoltán, Papp
Zoltán, Bikádi Antalt, Lovász Márton, Frey
János és Popp Csieső Istvánt szintén kiadták,
részben becsületsértés vagy rágalmozás, részben
parviadal vétsége miatt.

Huszár Károlyt a járási főszolgabíró 120
korona pénzbírságra ítélte, mert a választások
alkalmával két községben bejelentés nélkül tar-
tott programbeszédet. Huszár megfellebbezte a
főszolgabíró ítéletét, a föllebbezési hatóság kérte
a kiadást. A mentelmi bizottság helyet is
adott a kérelemnek.

Haller István rámutatott arra, hogy Huszár
kénytelen volt bejelentés nélkül gyűlést tartani,
mert a munkapárti kortések állandóan itatták a
választókat s józan állapotban csak úgy lehe-
tett hozzájuk férni, hogy meglepte őket. A fő-
szolgabíró eljárása nyilván zaklatás s ezért el-
lenzi a kiadást.

Szmrecsányi György, Rakovszky István és
Giesswein Sándor hasonló értelemben szólalt
föl, míg Darvay Fülöp a bizottság álláspontját
védelmezte.

Egy órakor Szmrecsányi György a Ház ha-
tározatképeségének megállapítását kérte. Az
elnök elrendelte a képviselők megszámlálását
s kiderült, hogy mindössze 81-en vannak. Az
elnök az ülést öt percre fölfüggeszti. Mivel
szünet után sem volt jelen száz képviselő, ka-
talogust olvastatott. A katalógusolvasás után is
csak nyolcvankét képviselő jelentkezett s így

sege és Perlakyné, az én szőke és molett házi-
asszonyom, voltaképp két férj oldalán öregedett
meg, bár annak idején csak egygyel lépett
az oltár elé. Az egész városban csak az a két
asszony volt, aki husz év óta rendszeresen csalta
az urát, bár ezt a komoly viszonyt igazán csak
a legregényesebb fantázia jelölhette meg ezzel
a csunya és illetlen kifejezéssel. Mindkét asz-
szony szinte tiszteletreméltó hűséggel tartott
ki az ura és az udvarlója mellett; a diákok, a
benecsek, a hivatalnokok, a kereskedők ép úgy
tudtak a viszony felől, mint maguk a férfiek,
akik emelt fővel és nyugodt lelkiismerettel vé-
geztek napi munkájukat s ép oly kétségtelen
köztiszteletnek örvendtek, mint a göthös és
megrokkant esábitók, akik imponáló méltósággal
haladtak a csöndes öregség felé. Perlakynéknak
nem voltak gyermekeik, de Schanzerék körül
két egészséges, pirosképű apróság hancurozott,
akik egytől-egyig Burdán urra, az agglégény-
ügyvédre hasonlítottak; ezt azonban senkise
találta szégyenletesnek, maga a férj se, aki
egy komoly férfi önérzetével diktálta kicsikéi
nek az üdvözlő leveleket, melyekkel Burdán
bácsit a nevenapján és a születésnapján elhal-
mozták.

Perlakyné már jóval tul volt az ötvene-
dik évén, mikor én az ebédő mellett lévő szo-
bácskát elfoglaltam, de Rokitánszky urral való
viszonyában a rohanó évek nem okoztak vál-
tozást. A rheuma gyógyszerész, aki már csak
nehezen járt az utcákon, hetenként kétszer
nálunk teázott, alaposan megbeszélte Perlakyné
bácsival a közügyeket, s tizenegy előtt ponton-
osan távozott, János, a laboráns kíséretében,

aki kizárólag odakünn várakozott a
konyhában. A két férfi közül Rokitánszky volt
a tekintélyesebb, ő gazdag ember volt, míg
házigazdám csak nagy ügyel-bajjal kereste
meg üzletében a háztartásrávalót) s Periakyné
bácsi mindig mély tisztelettel hallgatott, mikor
a gyógyszerész a politikai helyzet felől felvilá-
gosította, vagy bölcs skepszissel nyilatkozott
a legújabb találmányokról. Mindössze helyeslő
fejbólintásokkal vett részt az eszmecsereben,
míg felesége csöndesen dolgozott kézimunkáján
nyugodt és derűs pillantást vetve néha Rokitánszky
ur felé, aki fontoskodó gesztusokkal ki-
sérte érdekes fejtegetéseit.

Valami harmónikus, szinte vasárnapi izü
nyugalom lebegett e boldog családi élet fölött,
melyet csak újév után, egy havas reggelen,
zavart meg egy váratlan összekoccanás lár-
mája. Perlakyné bácsi végzett a mosdással, hosz-
szu ideig fújt, prüszkolt és krakogott, aztán
tisztá gallért kért a feleségétől, aki ép a reg-
geli kávét készítette. Az asszony, akinek e na-
pon eselédváltozása volt. (Naca férjhez ment
egy esztergályos segéchez, aki hat év óta ud-
varolt neki) idegesen azt válaszolta, hogy a
gallérokat csak vasárnap reggel fogják haza-
hozni a pucérájából. Az isten tudja, mi ütött
ekkor Perlakyné bácsiba, akit különben a föld-
rengés se tudott volna kizavarni nyugalmából;
a vén ember dühösen földhöz vágott egy ká-
vécsészét s harsogó hangon kiáltotta:

— Mindig csak a puccon jár a fejed s
nem törődöl vele, hogy az uradat az egész
világ lesajnálja? Azért öregedtem meg, azért
hullott ki a hajam, hogy most, véneégemre,

rojtos gallérban járjak, mint a legutolsó csa-
vargó? Nem sül ki a szemed szégyenletedben,
hogy így kell kimennem az utcára? Mondd,
igazán nem sül ki a szemed?

Perlakyné megdöbbenve hagyta abba a
kávéfőzést.

— Elment az eszed? — szólt olyan han-
gon, mintha fényes nappal kísértetet látta.

— Ha elment az eszem, hát nesze, most
tégy róla, — üvöltötte Perlakyné bácsi és újra a
földhöz vágott egy kávécsészét.

Az asszony most közelebb lépett az urá-
hoz (a kulcslyukon át jól láttam) s míg ar-
cát halálos sápadtság öntötte el, halkán
szólt:

— Várj gazember, majd ma délben te-
szek róla!

E napon csak egy óra után jöttem haza
(tornaórán volt) s mikor az ebédőbe léptem,
nagy meglepetésemre ott találtam Rokitánszky
urat, eszmásan, fekete atillában, kezében ele-
fántcsontnyelű botjával, melyet a városkai leg-
kisebb gyermekei is ismertek. Rokitánszky ur
rendkívül komoly és ünnepes volt, míg Per-
lakyné bácsi gyáván, lesütött szemmel lapult
meg előtte, Perlakyné pedig diadalmasan állt a
fekete tölgyfakredenc mellett.

— Menj be fiacskám a szobádba, mert
ma később ebédelünk, szólt hozzám Perlakyné
nyájasan.

Ijedten surrantam ki az ebédőből, de a
vékony ajtón át jól hallottam a következő pár-
beszédet, mely később Rokitánszky ur és Per-
lakyné bácsi között lefolyt.

— Igaz lenne ez, Perlakyné? mondta szi-

az elnök háromnegyed kettőkor újra fölfüggesztette az ülést.

Két órákor még mindig nem volt határozatképes a Ház s így az elnök megállapította a holnapi ülés napirendjét s a Ház a Huszár Károly mentelmi ügyében való határozatot holnapra halasztotta.

Harc az adókvetés körül.

— Az aradi kereskedők nagygyűlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Nagy megriadást, izgalmat okozott a város kereskedő- és iparossága között az Aradi Közlöny híradása, melylyel az adóelírások közzétételére és az azokban foglalt adóemelésekre a figyelmet felhívta. A városháza adóügyosztálya délelőttönként valóságos bucsujárás színhelye, annyian jönnek utánnézni, hogy mit tartogattak számukra az adókvetés referense.

S amit tapasztalnak, az kevés kivétellel igazolja az általánosságról kapott híreket. Mindenkinék emelték benne az adóját s igen soknál oly nagy mértékben tették ezt, hogy az embernek a merészség imponálna, ha egyébként a dolog másként meglehetősen szomorú nem lenne.

A szerzett tapasztalatok arra indították a kereskedőket, hogy nagygyűlést tartsanak a tulságos és jogtalan megadóztatás ellen való védekezés céljából. E gyűlésre az aradi kereskedő-egyesületek a következő meghívást adták ki.

Kereskedő-társak!

Az adókvétést előkészítő hatóságok, nem tudni mi okból, a mostani időt találták a legalkalmasabbnak, hogy a kereskedőknek eddig is súlyos adóterhét még nehezebbé tegyék. Most, amikor a városi kereskedők az egyre magasabb bolt- és házbérékkel kénytelenek küzdeni, amikor még ki se heverték a veszteségeket, amelyeket a végrehajtási novella okozott, a mikor az üzlet-alapításokban való tultengést, a versenyt egyre erősebbé, s a kereskedők keresetét egyre gyöngébbé, sőt bizonytalanná teszi, s a mikor végül az általános drágaság is nyomja a kereskedőt, a kinek, sajnos, nincs módja senkitől se drágasági pótgoruan a gyógyszerész, akinek hangja ugy süvített, mintha a véstörvényszék elnöki trónjában ülne.

— Kérlek alássan. — válaszolta alázatosan Perlaky bácsi, kérlek alássan, ugy történt a dolog ...

De Rokitánszky most újra közbevágott:

— Nem vagyok kíváncsi a magyarázatra, Perlaky, semmire se vagyok kíváncsi, mert ismerlek, hogy durva és brutális fickó vagy ... Ugy viselkedtél megint Perlaky, mint egy részeg napszámos s megérdemelnéd, hogy alaposan elbánjak veled ... Elhíheted Perlaky, hogy csak a cseléd miatt kiméllek, mert különben megemlegetnéd a mai napot ...

Perlaky bácsi halkan nyugdicséit valamit, majd megint a Rokitánszky hangja hallatszott s később az asszony is megszólalt:

— Most hallgatsz, ugy-e, most olyan arccal vágysz, mintha ma született gyermek volna ... Bezzag reggel az összes szomszédokat idecsődítettél ...

Utóbb jó ideig halkan beszélgettek s félkettő táján végre hallottam a kopogást, a mit a Rokitánszky ur botja idézett föl a folyosó kőköcskén s csakhamar mind a hárman ebédhez ültünk. Egy darabig csöndesen kanalaztuk a levest, de utóbb Perlaky bácsi, aki mindaddig sunyi arccal meredt a tányérjába, hirtelen így szólott a feleségéhez:

— Itt a só drágicám, tégy egy késhegynyivel a leveskédba ... Az új lány, szavamra mondom, nem szerelmes, egyáltalában nem szerelmes, mert a sóról tökéletesen megfeledkezett ... Azt hiszem, hogy kinszet fogtál benne, drágicám ...

lékot kérni: most látják a pénzügyi hatóságok olyannak a kereskedő helyzetét, olyan rózsásnak és kövérnek, hogy a kereskedők adóját fölemeljék.

Ezen méltánytalan, igazi alap- és kellő jog nélküli kísérlettel szemben a kereskedőknek tiltakozni kell, s e tiltakozással együtt keresni a védelem azon formáit, a melyek, mint állam-polgárokat bennünket megilletnek.

E célból f. évi július 2 án, vasárnap délután 6 órákor, az aradi kereskedelmi akadémia nagytermében nagygyűlést tartunk, a melyre minden aradi kereskedőt meghívunk.

Az értekezlet előtt lehetőleg tekintse meg kiki a városháza adóügyosztályánál közzétett lajstromban a maga adóját illető tételt, hogy a gyűlésen az adatok és sérelmek kellő ismeretével, teljes tájékozottsággal határozhassunk.

Arad, 1911. június 26.

Az Aradi Kereskedelmi Testület, az Aradi Kereskedők Köre, s az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés aradi kerületének elnöksége.

Aradváros és az önálló kölcsönkötvények.

(Beszélgetés a polgármesterrel. — Pesszimisztikus szakvélemény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Aradváros polgármestere holnap kap kezéhez ötszáznegyvenezer koronát három fővárosi banktól. A külvárosok csatornázási kölcsönét. Talán holnap veszi fel az Arad csanádi gazdasági takarékpénztárnál az Ujtelep csatornázására miniszterileg jóváhagyott százötvenezer koronát. Szintén kölcsön-pénz. Folyószámlai hitel, melyet a miniszter azzal a feltétellel hagyott jóvá, hogy még ez év folyamán konvertálandó.

A konverzió szóra fanyar mosoly ül a tanács ajkára. Félig-meddig diszkreditált fogalom a városházán. Évek óta készül a város összes kölcsönének átváltoztatására, mert a kamatok maholnap megesszik az összes jövedelmeket, de soha végre nem hajtja.

Már annyira jutottunk, hogy nyomtatásban is megjelent a kölcsönök kimutatása, a város vagyonának összeállítása és a közel jövőben elkerülhetetlen beruházásokra felveendő kölcsönösszeg sem ismeretlen a törvényhatóság előtt. Sőt egy bizottság is van, melynek állítólag az lenne a feladata, hogy a konverziót előkészítse. Az csak természetes, hogy ez a bizottság még egyetlen ülést sem tartott, noha a küszöbön áll az 1912. évi költségvetés elkészítése. A főszámvevő számtalan előterjesztésére emlékszünk, melyek valamennyien abban a szomorú akkordban hangzottak el, hogy a kamatok súlya alatt leroskad a város és sürgősen kéri a nehéz helyzet megváltoztatását.

— A legideálisabb állapot természetesen az önálló városi kötvények kibocsátása lenne — ismétli meg tudja isten hányadszor Kilényi József főszámvevő, valahányszor Varjassy Lajos polgármesterrel a konverzió kérdéséről tanácskozik.

— Ugy van — szokta mondani a polgármester — de mikor a pénzügyminisztériumban eljárta ebben az ügyben, úgy informáltak, hogy a városoknak Lukács László nem ad kötvénykibocsátási jogot, mert a világpiac hitelére első sorban az államnak van szüksége.

A jég meg van törve, Lukács László pénzügyminiszter ma terjesztette a képviselőház elé Pozsony 20, Fiume 20, Zágráb 15

millió kölcsönéről szóló törvényjavaslatot és ezzel, habár a javaslat indokolása szerint csak „kivételképen”, de beismerte, hogy a pénzügyi megbirja a községi kötvényeket is.

Ebben a pillanatban tehát aktuálisá vált Arad város kölcsöneinek sürgős rendezése is.

Varjassy Lajos polgármestert megkérdeztük, vajjon a törvényjavaslat benyújtásával nem indítja-e meg az akciót, hogy Arad is megkapja a kötvénykibocsátási jogot.]

— Még nem olvastam a törvényjavaslat indokolását — felelte a polgármester — és így természetes, hogy előbb meg kell tudnom, milyen feltételekhez köti a törvény az említett városok kötvény kibocsátási jogát. Mert tudni kell, hogy Pozsony, Fiume és Zágráb már évekket ezelőtt kérték a kormánytól a kölcsön felvételének engedélyét és a javaslat már a Ház előtt feküdt. Akkor én is érdeklődtem a pénzügyminisztériumban és azt az impressziót nyertem, hogy a pénzügyi kormány nem akarja általánosítani a jog megadását, mert ezt állami érdekből nem tartja megengedhetőnek. Ha most azonban azt látom, hogy legyőzhetetlen akadályok nem állanak utban, akkor mi is foglalkozunk rövidesen a kérdéssel.

Kilényi József főszámvevőnek ebben a kérdésben elfoglalt véleménye a következő:

Állami szempontok nem állhatják útját többé Arad város kötvénykibocsátási jogának. A város közönsége csak az utóbbi hónapokban adta bizonyítékát annak, hogy elég tőke erős, mert egymás után alakítja meg az újabb és újabb pénzügyi intézeteket. Meggyőződésem, hogy a város a szükséges 10—12 milliót igen könnyen el tudja helyezni. Két milliót a helyi piac igen könnyen átvesz, mert a városi kötvénynél jobb és biztosabb papir nincs, pláne, ha azt a tőzsdén jegyzi, óvadékképes és állami ellenőrzés, illetve garancia alatt áll. Az előnyeinek ennek a pénzügyi műveletnek nem kell fejtegetni, csak rá kell mutatni, hogy a kölcsönök illéteke, szternó díja, adója és a legtöbbnek kamata oly magas, hogy a kötvény árfolyambeli különbségéből előálló differencia össze sem hasonlítható vele. A francia tőke különös előszeretettel keresi az ilyen elhelyezkedést és ha egységes konkurrencia fejlődik közte és a magyar pénz között, akkor a magyar városok csakhamar kiheverik az eddigi kölcsöneik terhet. Az önálló városi kötvények jogosultak, reális belértékűek, könnyű a piacképességük.

Alkalmunk volt egy előkelő vezető pozícióban levő bank-ferfiu véleményét is hallani, aki azonban távolról sem itéli meg optimisztikusan az önálló kötvények jelentőségét és szerepét:

Elégé különös, sőt érthetetlen, hogy ugyanakkor, amikor Németországban, — mint a legutolsó államban azok közül, ahol egységes alapon van szervezve a kommunális hitelügy, — a városok a centralisztikus irányzatra akarnak áterni, ugyanakkor nálunk mind nagyobb a jelző: önálló kötvényeket a városoknak!

A magyar városok vezető elemeit komoly, higgadt és megállapodott egyéneknek ismerték. Épen azért csodálkozom, hogy oly nagy lelkesedéssel sietnek egy — nagy hibát elkövetni. Mi indítja őket e lépésre? Igazán csak hiúsági momentumok, hogy többeknek, nagyobbaknak tűnjenek föl a világ előtt? És ezért kockára teszik az őrizetükre bizott városok pénzügyi érdekeit? Avagy egymás közt nemes versengést folytatnak, nehogy egyik-másik lemaradjon és elképzelik, hogy a pénzügyi kormányt külsőségek, alakosságok befolyásolják, mikor a

magyar városok és közönségeinek legfontosabb érdekeiről van szó? Ugy gondolják a városok, hogy kötvénykibocsátási jogosítványnak a törvényhozás elé való terjesztése megtörténhetik anélkül, hogy a pénzügyi kormány ne mérlegelné a legalaposabban, a legkörülményesebben mindazokat a tényköörülményeket, amelyek legalább is nagy vonásokban már ab ovo biztosítékot nyújtanak az emisszióknak pesszimiztikus számítások alapján eszközöndő eredményére nézve? Nem tévedek, ha a városok emisszionális törekvései reális alapjának megítélését illetőleg a pénzügyi kormánynak e kérdésben elfoglalandó álláspontja elé a legnagyobb bizalommal nézek.

Városlainknak nincs okuk panaszkodni, hiteltelenségleteik eddigi kielégítésének centralisztikus alakzata ellen és teljesen kizártnak tartjuk, hogy ha városok, mint Arad, Nagyvárad, Győr stb. önálló kötvényeiket elhelyezni próbálnák, az nekik sikerülhetne és hogy megközelítőleg is elérnék ezzel azt a célt, amit egészen biztosan elérnek akkor, ha kötvénykibocsátó intézeteink bármelyikéhez is fordulnak, melyeknek címletei a nemzetközi piacokon évtizedek óta, mint elsőrangú papírosok, a legnagyobb forgalom és kitűnő megítélés tárgyát alkotják.

Eldőt

a budapest—bécsi repülőverseny.

— Umlauff kapitány a győztes. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 26.

A Zeit díjáért való budapest-bécsi repülőversenynek tegnap volt utolsó start-napja. A versenyzők egyike: Bier főhadnagy, el is indult, hogy túlhaladja a győztes dragonyoskapitány rekordját azonban utközben irányt tévesztett, gépe is összetört s nem jutott el Bécsbe. A tizenkilencezer koronás díjat így Umlauff kapitány nyerte meg s egyelőre ő tartja a budapest-bécsi ut rekordját is két óra huszonkét perc és harminc másodperccel.

Tegnap reggel Warchalovszky Károly is, Bier főhadnagy is bejelentették, hogy a nap folyamán startolni fognak. Bier főhadnagy ki is érkezett a Fehér-uti repülőtérre, ahol Massány Ernő dr. meteorológus és Pivny Aladár, a Magyar Aero-Klub titkára fogadták. A kölcsönös üdvözlés után a főhadnagy nyomban hangárjába vonult, ahol átöltözött.

Időközben Massány Ernő dr. a különböző levegőrétegek áramlatának megálapítása céljából hatalmas kötött ballont bocsátott a levegőbe. Bier főhadnagy egy ideig figyelte a ballon játékát, majd így szólt:

— Ezt már szeretem. Ez nekem való idő!

Pivny titkár megkérdezte tőle:

— Mikor jön vissza főhadnagy ur?

— Lehetséges, hogy még a délelőtt folyamán, de azt hiszem, hogy csak délután — volt a válasz.

Néhány pillanat és Bier főhadnagy csakhamar beleült gépébe, magához kérte Massányi Ede dr.-t és közölte vele, hogy start előtt mintegy ezer méter magasságban háromszor körül akarja repülni a teret Miután elbucszott barátaitól, adott jelére a motörök eleresztették a gépet, amely erre hirtelen elindult. Őt másodpercig gurult mindössze, azután egyenletesen és szépen a levegőbe emelkedett. Mind magasabba szállt. Amikor második körét is leírta, Massányi Ernő dr. konstátálta, hogy a gép ezer méternél is magasabban lebeg. A harmadik kört csak félig tette meg Bier, majd hirtelen a starthely felé irányította gépét s megkezdte a versenyt. A nagyszámban összegyűlt közönség riadó él-

jenzése kísérte utjára a tiszt pilótát, aki kendőlobogtatással válaszolt az üdvözlésre.

Hét óráig semmi hír sem érkezett Bier főhadnagról, mire Pivny Aladár titkár a telefonhoz ment és sorban felhívta azokat a helyeket, amelyekben a főhadnagnak programja szerint át kellett repülnie. Az első hely, hol Biert látták, Bicske volt, amelyen öt óra husz perckor repült át a gép olyan magasságban, hogy nem ismerték meg, egysíkú-e, vagy pedig biplán. Tatán, Tatabányán, Győrben és Hegyeshalmon egyáltalában nem tudtak a repülőgépről. Kilenc órakor is teljesen tájékozatlan volt a budapesti repülőtér közönsége az aviatikus utjáról, de nem tudtak arról Bécsben sem, ahonnan egyre érdeklődtek telefonon a Bier-ről való hírek után.

Végre féltizenegy órakor jelentették az Aero-Klubnak Győrből, hogy a Biert kísérő két automobil oda érkezett. Az automobilon utasai Tatán szem elől tévesztették a repülőgépet s nem tudják merre tűnt el. A válasz erre a kérdésre is csakhamar megjött. Bier úgy állapodott meg barátaival, hogyha utközben baleset éri, vagy a győri Royal-szállodába, vagy a főpostára címzett telegram útján értesíti őket. Csakugyan Moórról távirat érkezett a főpostára, amelyben Bier közli, hogy Tatánál irányt tévesztett, nyugat helyett dél felé repült s így Moór felé repült, ahol csavartörés érte és így le kellett szállnia. Közölte a táviratban azt is, hogy törött gépét Moóron hagyta, maga pedig automobilon Bécsbe ment, ahol délután öt és hat óra között százhusz lóerős gépén újra startol a budapesti utra, hogy még a vasárnap folyamán esetleg Bécsbe is visszatérhessen.

A kora délutáni órákban jelentették is Bécsből az Aero-Klubnak, hogy Bier főhadnagy négy órakor startolni fog. A mondott időben tényleg tudatták, hogy a start megtörtént, a főhadnagy azonban, úgy látszik, meggondolta a dolgot, mert néhány kör leírása után leszállt, elhagyta gépét és a telefonhoz ment. Massányi Ernő dr-t hívta és megkérdezte tőle, milyen a szél Budapesten? Mikor a meteorológus megnyugtatta, hogy az idő a repülésre rendkívüli alkalmas, azt válaszolta, hogy valószínűen elindul.

Este negyed nyolckor telefonon jelentették Wiener Neustadtból az Aero Klub titkárságának, hogy Bier főhadnagy hat órától fél hétig ott repült, de mivel kilenc-tíz méteres szél van, elhatározta, hogy vasárnap nem startol. Bier főhadnagy Flesch eszászári tanácsossal Bécsbe utazott automobilon. A rákosi aviatikai telepen várakozó óriási közönség csalódottan távozott.

Warchalovszky Károly reggel négy órakor startolt Bécsben a simmeringi repülőtéren. Husz percnyi kísérletezés után azonban lemondott a versenyben való részvételtől. Ezt hivatalosan reggel félnyolc órakor telefonon közölték a Magyar Aero-Klubbal.

A Zeit szerkesztősége részéről kitűzött díjért tegnap lehetett utoljára startolni. Mivel újabb start nem történt, az aviatikai díjat Umlauff kapitány nyerte meg.

SPORT.

+ Céllovés. Az aradi Polgári Lövészegylet tegnap vasárnap tartotta az évi 11-ik rendes vasárnapi versenylovészét, melyen 12 lövész vett részt. Leadott 670 lövés és ezek között 14 közép-találat. A verseny eredménye a következő: Körcéltáblán: I. Grunáz L. dr. 43 körrel, II. Meer Ármán 39 kör, III. Meer L. 38 körrel. — Mozsárcéltáblán: I. Grunáz L. dr. 20 ta aló 56 körrel, II. Meer L. 18 t. 40 kör, Meer Á. 17 t. 41 kör. — Középtalálatokban: I. Jóó Béla 60 osztó, II. Meer Á. 154 osztó, III. Grunáz L. dr. 176 osztó.

MULATSÁGOK.

Parkünnepély Soborsinban.

— Hunyadi grófék jótékony akciója. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Aradvármegye egyik virágzó községében, Soborsinban már hosszú évek óta csöndes, zajtalan, de annál eredményesebb munkálkodásával működik egy egyesület: A magyar szentkorona országai Vöröskereszt egyletének soborsini fiókjá. Sokat, nagyot produkált immár ez az egyesület s ez a hatalmas produktív munka egy ideális, fenkölt lelkületű emberpárnak, Hunyady Károly grófnak és nejének köszönhető. A nemesszívű grófi pár nemesak Soborsinnak, de az egész vidéknek is valóságos jóltevői. Szakadatlan buzgósággal keresték, kutatták a nép sok-sok baját s a temérdek nyílt, tátongó sebre gyógyító, balzsamos irt, orvosságot csepegtettek, a népek százai, ezreinek szeretete, rajongása, imádata közepette.

Es Soborsin patronájának, gróf Hunyady Károlynénak szívében a csöndes, eredményeiben impozáns, hatalmas szamaritánusi cselekedeteiben egy ideálisan, megkapóan szép terv érelődött meg: Soborsin és környékének lakosságát egy egyesületben tömöríteni, hogy intenzíven munkálkodhassanak, így együttesen a közös, emberbaráti célok elérésére. S megalakult a Vörös Kereszt egylet soborsini fiókjá. Nem hívalkodón, zajosan, de annál áldásosabban működik immár ez az egyesület, — a Hunyady grófi pár vezetése, irányítása, példaadása nyomán, és ma már közel van tulajdonképeni nemes, nagy céljának eléréséhez: nemsok idő múlva állni fog Soborsinban egy modern kórház, amely a Hunyadi grófi pár nemes emberbaráti lelkületét, áldozatkészségét fogja hirdetni.

Eme nagy cél elérésére, hogy a megfelelő anyagi erővel mielőbb rendelkezék, az egyesület évről-évre gróf Hunyady Károlyné, az egyesület elnöke és Hunyady Károly gróf társelnök védnöksége alatt parkünnepélyt rendez Soborsinban. Az idei parkünnepély, amely július 9-én lesz, még nagyobb sikerének ígérkezik, mint az előző évek. A rendezőség már jóelőve munkálkodik azon, hogy a siker minél nagyobb és maradandóbb legyen, hogy minél emlékezetessé tegyék a nagyarányú mulatságot. A parkünnepély kluja a tombola lesz, a melynek főérdekessége, hogy minden jegy nyer. Már eddig is nagy mértékben érkeztek a rendezőséghez a különböző nyereménytárgyak, a melyek közt igen sok a rendkívül értékes, művészi kivitelű munka. A beérkezett több mint ezernégyszáz tárgy között ezüst, bőr-, majolika és finom üvegtárgyak, elegáns sítapalcák, angol sapkák és nyakkendők, művésziessen festett, himzett és égetett váncosok, ridikulók és még sok más gyönyörű darabok egész serege található. A nyereménytárgyak között egy élő borju és egy sertés is szerepel. A rendezőség ezenkívül a legválogatottabb mulatságokkal igyekszik kielégíteni a közönség igényeit. Lesz díj- és céllovész, versenylovész Soborsin bajnokságáért, amelynek nyerője diszoklevelet és egy ezüst tiszteletdíjat nyer, dijkuglizás, automobilozás, kocsiszás, lovaglás, csolnakázás, tréfás halászat, tekepálya és még sok más érdekes és mulatságos látnivaló. A csalóány-csárdában, a cukrászdában és a pezsgőpavilonban a legkülönbözőbb frissítőket fogják felszolgálni Soborsin és környéke uri asszonyai és leányai. A kitűnőnek ígérkező parkünnepélyt a Kaszinó termeiben tartandó táncmulatság fogja berekeszteni.

Az ilyen változatos programmal bíró, gyönyörűen előkészített ünnepség iránt máris a legnagyobbfokú érdeklődés mutatkozik a megye minden részéből.

Az állami agrárbank.

— A pénzügyminiszter javaslata. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 26.

A földművelésügyi kormány a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy az állami érdekű telepítések és parcellázások keresztülvitelére állami részvétellel altruisztikus hitelintézetet alapít. Az előzetes tárgyalások a kiszemelt pénzügyminiszterrel eredményesek voltak, s Lukács László pénzügyminiszter a Ház mai ülésén már elő is terjesztette az állami agrárbanknak, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének létesítéséről szóló törvényjavaslatot.

A javaslatnak, — mint a hozzáfűzött ismertetés mondja — az a célja, hogy olyan intézményt alkosson, a mely úgy szervezeténél fogva, mint annak következtében, hogy a nyereségszerzési érdekét működéséből kizárja, alkalmas az állami szempontok által követelt birtokpolitikai műveleteknek a magasabbrendű gazdasági és szociális szempontok érvényesítésével való végrehajtására. Az intézet e szerint olyan közérdekű birtokműveletekkel fog foglalkozni, a melyeket a magánvállalkozás az állami érdekeknek megfelelően végrehajtani nem képes.

Az új intézet az állam, a Magyar Földhitelintézet, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete és az Országos Központi Hitelszövetkezet közreműködésével fog alakulni, úgy hogy a legalább tizenöt millió korona alaptőkéhez az állam nyolc millióval, az intézetek pedig együtt hét millióval járulnak hozzá. Az új intézet szerint hathatós eszköze lesz az állami birtokpolitikának és előreláthatóan képes lesz megfelelni annak a hivatásának, hogy a parcellázás terén helyesen működő magánvállalkozással karöltve, az állami érdekeknek megfelelő mederbe terelje a jelenleg folyamatban levő nagyarányú birtokmozgalmakat.

A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége alapítványi üzletrészei után legföljebb 4 százaléknyi osztalékot fizethet. Az intézet szervezetének megállapításakor különös figyelmet fordított a kormány arra, hogy egyrészt az ügyvitel minden bürokratikus nehézség nélkül és kellő szakavatottsággal történjék, másrészt azonban az intézet működésére az állami birtokpolitika intézői irányító befolyást gyakorolhassanak.

A pénzügyminiszternek sikerült biztosítani, hogy az alapításban résztvevő hitelintézetek az új intézettel a kölcsönnyújtásokban is közreműködjenek, minek folytán a parcellavevők s telepesek a vételár 75 százaléka erejéig nyerhetnek kölcsönt. Ezek a kölcsönök az alapító földhitelintézetek, az új intézet és az Országos Központi Hitelszövetkezet által nyújtott rendes záloglevéltörvény — illetve hitelszövetkezeti kölcsönökből lesznek összetéve.

A törvényjavaslat azonkívül, hogy a birtokpolitika számára alkalmas végrehajtási eszközt alkot meg, módosítja, illetve kiegészíti az 1894. évi felépítési törvény egyes hiányos vagy célszerűtlennek bizonyult rendelkezéseit is. Ennél messzebb menőleg azonban nem terjeszkedik ki a telepítés és ingatlan földarabolás ügyének szabályozására: mellőzi azokat a magánvállalkozásra s részben az ingatlanok tulajdonjogára nézve is igen korlátozó intézkedéseket, a melyeket az előző kormány által benyújtott terjedelmes birtokpolitikai törvényjavaslat tartalmazott.

Ítélet után.

— A hangulat Békéscsabán. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Békéscsaba, jun. 26.

A Zsilinszky-fukat felmentették, szabadlábra helyezték és már el is utaztak ötletes fogságuk színhelyéről az apai birtokra, Véresrogra. A tegnap délutáni vonatokkal elutaztak a múlt hét szenzációjának, a nagy pernek összes szereplői Békésmegye székhelyéről s a kicsi alföldi városra újból ráborult az eseménytelenség nyugalma. Még az ulosó éjszakán, utolsó erőmegfeszítésként szolgált azonban egy apró szenzációval Békésgyula. A város egyetlen szállójában, a Komló-szállóban lakó budapesti újságírókat, éjjeli álmukban, kifosztotta valami élelmes szállótolvaj. Éjfél után, amikor a napi munkájukban erősen elfáradt újságírók mélyen elaludtak, végigjárta a szobákat és kinek az óráját, kinek a láncát, kinek az ezüst dohányszelencéjét, pénzt, egyéb értéktárgyát vitte el az ismeretlen tolvaj, akit most buzgón keres a békésgyulai rendőrség.

Achim halálának színhelyén, az egész nagy port felvert esemény központjában, Békéscsabán, lassan ugyan, de egyre biztosabban, helyre áll a béke. A per exponáltabb alakjai el hagyták a várost, a Zsilinszky-család elköltözött, sőt a házat is eladta, Szeberényi Lajos, az ellentéteket szító luteránus esperes, Olaszországba utazott és valószínűleg nem is tér többé vissza Csabára. Házat — szemben a nagy templommal — melyből Achim Andrást temették, csendőrök őrzik. Achimék még otthon vannak ugyan a Mészáros-utcai szomorú házban, azonban ők is esomagolnak s készülnek kiköltözni gerendási tanyájukra, ahonnan az őszszel, aratás, cséplés után, melyet a gondos özvegy még be akar várni, valószínűleg felköltöznek a fővárosba.

A békéscsabai uri párt a felmentés öröme szombat éjszaka, oigányszó és pezsgődurrogás mellett mulatott hajnalig a Fiume-szálló éttermében. A nagy mulatozásban azonban nem vett részt a pör főszereplői közül egyik sem.

Közben a parasztság érthető módon, nagy elkeseredéssel tárgyalja az ítéletet s minden bizodalját a Kuriába veti, mint amelyik, hitük szerint, biztosan meg fogja semmisíteni az ítéletet. Már tegnap gyűlést tartottak a népegyületben, melyen elhatározták, hogy a parasztpárt nevében kérvényt intéznek az igazságszolgáltatás legfőbb fórumához s kérni fogják az ítélet megsemmisítését. A csirkepiacon, a főtéren, amely a mai országos vásár miatt zsúfolva volt bódékkal és emberekkel, csoportokba verődve tárgyalta a nép a legközelebbi teendőket, az Achim-háznál pedig éjjelig folyt a párt vezetőinek tanácskozása. Fényes Samu dr. budapesti ügyvéd, aki a perben az Achim-család érdekeit képviselte, több ízben intézett beszédet az elkeseredett emberekhez s kérte őket, hogy ne adjanak érzelmeiknek utcai demonstrációk, zavargások alakjában kifejezést s ne adjanak ezzel a hatóságoknak alkalmat arra, hogy fegyveres erejükkel kelljen beavatkozniuk és rendet teremteniük.

Enek ellenére is nagy tömeg verődött össze ma délelőtt Achimék háza előtt s nem akart addig elmozdulni, amíg az özvegy meg nem jelent közöttük. Achimné végül csakugyan kiállt a ház kapujába, s beszédet mondott, a melyben arra kérte a népet, hogy oszoljon szíjjel. A beszédnek meg is lett a hatása, mert az emberek zajosan tüntetve az urak ellen, eloszlottak, mielőtt még a csendőrök megérkeztek volna.

A város utcáin csendőri és rendőri őrszolgálatok cirkálnak s tegnap egy főhadnagy vezetésével nyolcvanhat főnyi csendőrmegerősítés érkezett Csabára.

Az osztrák kormányválság.

— Bienert bukása. —

Távirati tudósítás.

Bécs, június 26.

Most már egészen kétségtelen, hogy a választás eredménye nemcsak részleges, hanem teljes miniszteri válságot vont maga után, sőt ez a válság már be is fejeződött és Bienert báró utódja már erősen dolgozik. Bienert báró azzal az igyekezetével, hogy állásban tartsa magát, kudarcot vallott. Bienert két miniszterének elejtésével igyekezett önmagát megmenteni, ami azonban nem sikerült, úgy, hogy neki is mennie kellett a kormány éléről.

Bienert báró miniszterelnök lemondását ugyanis a király ma elfogadta, s délután Gautsch bárót bizta meg a kabinet-alakítással. Gautsch báró, az új designált miniszterelnök még ma tárgyalásokat kezdett a pártokkal a Reichsrat békéjének helyreállítása érdekében.

Bienert csak azért, hogy azt a látszatot keltse, mintha még mindig ő volna a helyzet ura, még tegnap azt hirdette, hogy az ő tanácsára kettős akció van folyamatban, hogy ő maga a keresztényszociálistákkal és a csehekkel tárgyal és hogy abban az esetben, ha nem tudna kedvező eredményt elérni, a király az ő tanácsára Gautsch bárót is meg fogja hívni. Ma már nyilvánvaló, hogy ez a furfang nem felel meg a valóságnak. Bienert báró már ama kihallgatás után, amelyben a királynak jelentést tett a választás eredményéről, mint bukott miniszter távozott s nyomban utána megtörtént Gautsch báró meghívása, aki gasteini kurájának megszakitásával, azonnal Bécsbe utazott s akit a király szombaton közel két órai magánkihallgatáson fogadott.

Némi elégtételül szolgálhat talán Bienertnek, hogy Ferenc Ferdinánd királyi herceg tegnap délután négy órakor hosszabb kihallgatáson fogadta. Azt mondják, hogy Bienert báró különös bizalmát élvezi a trónörökösnek, a ki a Trisztben is élénk sajnálatát fejezte ki, hogy a miniszterelnököt nem látja. Tudvalevő, hogy Bienert báró politikájában Gessmann vezette s az ő kedvéért követte el azt a végzetes hibát, hogy a képviselőházat föloszalatta.

Említésre méltó még az is, hogy Liechtenstein herceg tegnap a keresztényszociálista párt bizalmi embereinek gyűlésén azt mondta, hogy a párt nem akar minden áron opponálni, hanem egyelőre várakozó álláspontot fog elfoglalni. A keresztény-szociálisták szeretik Gautsch bárót s a csehek s a szociálisták is meglehetősen jó lábon vannak vele, az utóbbiak azért, mert ő volt az általános választójog megalkotója, a csehek pedig azért, mert Gautsch sokszor tett nekik szívességeket.

A király tegnap egy órakor két óra hosszáig tartó kihallgatáson fogadta Gautsch bárót, a ki már tegnap kezdte meg a tárgyalást a pártvezérekkel. Politikai körökből jelentik, hogy Thun Ferenc herceg csehországi helytartó Gautsch báró missziójának támogatása végett Prágában tárgyalni fog a pártvezérekkel. Ezzel kapcsolatba hozzák Thun hercegnek minapi hosszú kihallgatását a királynál.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Kedden: Szókimondó asszonyság, szimü. Gál Gyula vendégfelléptével.

Szerdán: Becstelének, szimü. Gál Gyula vendégfelléptével.

Csütörtökön délután Sárga lilium, népszimü. Este: Elnémult harangok, szimü. Gál Gyula vendégfelléptével.

Pénteken: Idegesek, vigjáték. Gál Gyula vendégfelléptével.

Szombaton: Pálinka, dráma. Gál Gyula vendégfelléptével.

Vasárnap este: Cigányszerelem, operette.

Gál Gyula — Bánk-bán.

A Nemzeti Színház egyik legillusztrisabb, a magyar művészetnek egyik európai mértékkel vett legnagyobb büszkesége, Gál Gyula ma este új nagyszabású alakítással szaporította nagy repertóárját. Mindig nagy feladatokért hevülő ambíciója Katona József klasszikus remekében keresett új hódítási teret. Ma először játszotta el Bánk-bánt, ezt a hatalmas szerepet, mely idáig minden nagy magyar művészek legnemesebb becsvágását képezte és melynek megjátszásához valójában a legnagyobb színjátszó képességek szükségeltetnek. Most mikor már új területeket hódított Katona remekműve, mikor a nemes művészi versenyből a művelt nemzetek legjelesebb színész nagyságok is részt kérnek, eljátszván Bánk hatalmas szerepét, kétszeres érdeklődéssel néztünk Gál Gyula vállalkozása elé.

Gál Gyula Bánk-bánja új, eredeti Bánk. Más, különböző minden más eddig látott Bánk-bánnál, de nem Katona József Bánk-bánja. Nagy koncepciójú művészi produkció, de nem Magyarország nagy ura, az a hatalmas férfi, aki minden tragikumán át is mindig férfi. Gál Gyula a megtört, szerelmes Bánkot játszotta meg, azt a Bánkot, akinél Melinda mellett minden egyéb kis jelentőségű, másodrendű kérdés. Gál Gyula Bánkja a szerelmében csalódott, meglopott, kifosztott férfi, aki siránkozva kapaszkodik minden eshetőségbe, ami szégyenét leplezhetné, vagy pláne semmivé tehetné. Kétségtelen, hogy így is rendkívül érdekes drámai erejű Gál Gyula alakítása, de ellentmond a tragédia egész valójának, ellentmond Katona Józsefnek és a históriának. Mint művészi produkciót csodáljuk, nagyra értékeljük, de nem fogadjuk el igaznak.

Sok élvezetet nyújtott Gál Gyulának nemes művészete és büszkének vagyunk rá, hogy Aradot választotta ki arra a célra, hogy itt provokáljon kritikát új alakítása felett. Nagy tisztelet a nagy művészeknek azért a ritka ambícióért és ha elismerésünk nem is olyan elragadtatással teli, mint azt Gál művészete megérdemli, ez egyedül a felfogásbeli különbségnek, nem pedig Gál művészetének, ennek a tökéletes nagy, ragyogó művészetnek szól. H. G.

* Gál Gyula mint Napoleon. Gál Gyula mélyreható, karakterisztikus alakításai közül talán a Szókimondó asszonyság Napoleonja a legértékesebb, mert ezt a történelmi nagyságot igaz vonásokkal ruhazza fel. Ezt a szerepet többször játszotta el már a vendégművész Aradon és mindenkor őszinte nagy sikert aratott ezzel az alakításával. A darab címszerepét Novák Irén játssza, akinek ez szintén egyike a legjobb szerepeinek. Ezenkívül fellép a társulat egész drámai személyzete.

* Az összes fővárosi napilapoknak meglepő az az ujítása, hogy a bizonytalan, lassu postai szállítás helyett Weisz Leó könyvkereskedése útján rendelhetők meg, amely a fővárosi hírlapok szétküldésére külön osztályt tart fenn. Ha gyorsan és pontosan akarja fővárosi kedvelt lapját kézhez kapni, úgy július 1 én rendelje azt meg Weisz Leónál, a rendes előfizetési áron.

* Az Aradi Zenede vizsgái. Az Aradi Zenede 78-ik évi tanfolyamának a zárvizsgálatait ma kezdte meg. A zenédét az Aradi Zenedelők Egyesülete tartja fenn, amelynek elnöke Institoris Kálmán kir. tanácsos vezetése alatt megjelentek Vas Sándor dr., Robitsek Samu, Máday Mátyás, hogy tanui legyenek Krispin József igazgató oldalán működő tanáritestület évi munkája eredményének. A d. u. 4 órakor kezdődött vizsgálaton csak az első és második tanfolyam növendékei játszottak összesen ötvenöt és pedig zongorán, hegedűn, fuvolán és klarinetten. Az előadások, kezdők lévén a tanulók, igen kedvező benyomást tettek a választmányi tagokra, valamint a gyermekek előadásait és előmenetelét örömmel megfigyelő szülőkre is. Az 55 zenedarab közt 34 magyar zenemű volt, ami bizonyossága annak, egyrészt, hogy bővelkedünk már magyar műzenében, másrészt meg, hogy a tanáritestület sulyt fektet arra, hogy a közönséggel megismertesse és megszerettesse a hazai és kivált a magyar irányu zeneműveket. Holnap a haladók és azok, akik ma más iskolánál volt elfoglaltságuk miatt távolmaradtak, fognak levizsgázni, mire a zeneoktatás iránt érdeklő közönséget kiválóan figyelmeztetjük.

* Az angol koronázás káprázatos látványosságában gyönyörködik most az Uránia-színház közönsége. Leirhatatlan az a mesebeli pompa, amit ezen a világraszóló látványosságon összehoztak. A nagy közönség az ujságokból ismeri már azt a sorrendet, melyben a koronázási menet lefolyt. Mindazt a tüneményes pompát, amiről olvastunk a teljes valóságban látjuk az Uránia fenomenális képén. Négyyszer tűnik elő a királyi pár csodaszép kocsija. Nyolc dus aranyozásu szerszámmal beborított remek ló vonja a tündéri kocsit, melyből szüntelen kihajolva köszöni meg az uralkodó-pár a rengeteg nép lelkes ovációit. A szenzációs képet óriási érdeklődéssel fogadta a közönség és sűrűn hangzott fel az elismerés az Uránia igazgatóságával szemben, hogy a csütörtökön lezajlott koronázást, minden más színházat megelőzőleg, már hétfőn bemutatta a közönségnek. 175

* Az első Dreadnought az Urániában. A szombati trieszti hajókeresztelést, a Viribus Unitis vízrebocsátását már is megszerezte az Uránia színház és kedden bemutatja a közönségnek. Az első Dreadnought keresztelésének látványossága méltó pandanja az angol koronázásról készült mozgófényképnek. 175

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Holló Lajos mandátuma. Csak néhány nappal ezelőtt szüntette meg a Kuria Holló Lajos kiskunfélegyházi mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalását, mert a peticionálók kérvényüket visszavonták. Most azt táviratozzák Félegyházáról, hogy ma irták alá és holnap adják be Rádi Péter és társai az új petíciót Holló Lajos mandátuma ellen.

§ Dorgálásra ítélt járásbíró. A temesvári kir. ítélőtábla, mint delegált fegyelmi bíróság ma délelőtt foglalkozott Gál Lajos dr. szabadkai kir. járásbíró fegyelmi ügyével, aki számos cikkben és beadványban tiszteletlen, sértő han-

gon nyilatkozott több igazságügyi főtisztviselőről. A bonyolult ügy hosszú láncolata a fegyelmi vétségeknek és a mai tárgyalás közel öt óra hosszat tartott. A rengeteg inkriminált anyag ismertetése után a bíróság Gál Lajos dr.-t feddésre ítélte.

Megmérgezett
milliomosnő.

— Tragikus orvosságcsere. — Multság az ügyeleti szobában. —

Távirati tudósítás.

Budapest, jun. 26

Néhány hét előtt a Lipót-köruti Kerpel-patikából egy megindító és egyben szörnyű tragédia indult ki, amelyet azonban mind mostanáig sűrűn szőtt titokfátyollal takartak le azok, akiknek érdekükben állott, hogy az eset ne lásson napvilágot. A maga nemében szinte páratlanul álló eset az, hogy Kerpel Vilmosnak a Lipót-kört 28. szám alatti patikájában ricinus helyett karbolsavat adtak egy hasgörcsös, beteg asszonynak és a gyilkos folyadék egy szempillantás alatt agyonégette a szerencsétlen urnó beleit. Az asszonyt a mentők vitték be a fásori Hercel-szanatóriumba, de sem a mentők, sem a szanatórium, sem azok, akik az esetről asszisztáltak, nem hajlandók semmit elárulni.

Munk Péterék egészen e hó 15 ig, Urnapjái az ötödik kerületben laktak, az Aulich-utca 416. számú házának harmadik emeletén. Urnapján azonban hirtelen, szinte titokzatos módon elköltöztek a Nagy János-utca 34. számú házba, de csak a butorokat vitték be a pompás lakásba, Munk Péter nem járt haza, az asszonyról pedig az beszéltek, hogy Balatonvilágosra ment nyaralni. Munk Péterné, született Engel Margit azonban nem ment a Balaton mellé, mert Urnapja előtt néhány nappal a mentők vitték egy reggelen a Városligeti fásorban lévő Hercel-féle szanatóriumba és súlyos belső sérüléseivel még mindig ott fekszik. Munk Péterné ugyanis ezen a reggelen — a dátumot még nem sikerült pontosan megállapítani — rettentő hányási ingerekkel küzdött. Reggel öt órakor rohant egy cseléd a házi orvosáért, aki lélekszakadva jött és megvizsgálván a szenvedő, szép asszonyt, beöntést rendelt valami ricinusfélével. A cseléd elszaladt a Kerpel-féle patikába, amely a család Aulich-utcai lakásához legközelebb van. Becsöngetett és egy patikussegédnek átadta a receptet. Pár pillanat múlva már meg is kapta az orvosságot, egy kis üvegcsében valami barna folyadékot és gyorsan hazament, ahol már türelmetlenül várták. Az üvegcsében azonban nem ricinus volt, hanem karbolsav, amely aztán egy pillanat alatt elvégezte kegyetlen munkáját.

Pár perc múlva az Aulich-utcai ház kapuja előtt megállt egy gyors mentőautó és egy fél óra múlva lehozták az eszméletlen Munk Péternét. A mentők autójával azután elrobogott a Hercel-szanatóriumba, ahol a súlyosan beteg asszonyt gondos ápolás alá vették.

Mikor Munk Péternét elhelyezték a szanatóriumban, a szerencsétlen férj kocsiba vetette magát és egyenesen Kerpel patikájába hajtott. Kétségbeesve követelte, hogy nevezék meg neki az alkalmazottat, aki vétkes gondatlanságból elcserélte az orvosságot, de Kerpel Vilmos, aki azt hitte, hogy zsarolni akarják, durván kiutasította Munk Pétert a gyógyszer-tárból és rendőrrel fenyegetődött. Munk Péter azonban a háziorvossal tért vissza és amikor ez is megerősítette a férj állításait, Kerpel Vilmos egyszerre frontot változtatott.

Csaknem térdén állva könyörgött Munkék-nak, hogy ne csináljanak botrányt a dologból, mert ha a dolog nyilvánosságra jut, neki a patikájába kerül az orvosságcsere. Munk mivel a feleségén a patikus ellen való följelentésével már amugy sem segíthetett volna — nemcsak hallgatást fogadott Kerpelnek, hanem maga is azon volt és azon van ma is, hogy a szomorú ügy ne kerülhessen a nyilvánosság elé. Mindenekelőtt elköltözött az Aulich-utcai házból. Urnapján, ünnepnapon vitette el a butorokat az új, Nagy János-utcai lakásába, olyan sürgős volt neki a költözködés. A házmesternek, szigorú utasítást adtak ki, hogy senkinek egy árva szót ne áruljon el a dologból.

De a főbizonyítékot maga a Kerpei-patika szolgáltatotta. A gyógyszerész üzletvezetője Kál-lai Károly először tagadni próbált, később azonban vigyázatlanul a következőket mondta az újságíróknak:

— Hja, a Munk Péterné ügye? Azt mi már elintéztük. Egészen jelentéktelen dolog volt.

Hogy mennyire volt jelentéktelen, bizonyítja az a körülmény, hogy pár perccel e beszélgetés után Kerpel Vilmos gyógyszerésztulajdonos izgatottan ugrott ki irodájából és becsületszóra fogadkozott, hogy Munk Péterné nála soha egy krajcár árát nem vásároltak.

— Becsületszavamra — mondta — nem vásároltak és ez azt hiszem elég lehet az uraknak.

De ugyanakkor azt is elárulta, hogy Munkék most a Semmeringen tartózkodnak, amiről egy táviratban is meggyőződést szerezhetők. Ő tehát nem ismeri Munk Péternét, nála a nevezettek egy krajcár árát soha nem vásároltak, de ugyanakkor biztosan tudta, hogy Munk Péterné a Semmeringen nyaralnak. Ezzel szemben azonban bizonyos, hogy Munk Péter Budapesten van.

— Az irodában dolgozik — mondta a Nagy János-utcai ház felügyelőnöje, a kit az újságírók szintén fölkerestek. Ez az asszony viszont azt mondta, hogy Munk Péterné Vaálon nyaral Fehérmegyében. Hogy teljesebb legyen a bonyodalom a Munk és Davidsohn cég irodájában azt a felvilágosítást adták, hogy Munk Péterné Balaton-Világoson nyaral.

Semmering—Vaál és Balaton-Világos között az igazság az, hogy Munk Péterné a Hertz-szanatóriumban fekszik. Itt a portás először tudni sem akart a kérdéses uriaszonyról, később azonban kénytelen volt elismerni, hogy az asszony a szanatóriumban volt. Többet ő sem mondhatott, mert erre diszkrétciója kötelezi, de immár kétségtelenül bizonyos, hogy Munk Péterné nem csak ott volt, de most is ott van Hercul tanár intézetében.

Budapestről jelentik: A rendőrség megállapította, hogy a gondatlan gyógyszerész segéd az ominózus éjszakán több társával együtt mulatott a gyógyszerész üzleti szobájában. Megindították ellene az eljárást.

TANÜGY.

(—) A női kereskedelmi szaktanfolyam évről-évre vizsgálja. Az aradi női kereskedelmi szaktanfolyam növendékei ma tették le a szóbeli képesítő vizsgát. A vizsgát Csécsy József dr., kereskedelmi miniszteri titkár és Trautmann Henrik kereskedelmi akadémiai tanár, a Kereskedelmi Iskolai Tanárok Országos Szövetségének elnöke voltak jelen. Az eredmény kitűnőnek mondható. 56 jelentkezett növendék közül kitűnően végzett négy, jelesen 13 és megfelelt 28, egy tanuló betegsége miatt visszalépett. Kitűnő oklevelet kapott: Blau Margit, Hein-

bach Jenny, Herz Karolin és Pollák Czilárdka. Jól képesített: Beamter Margit, Berger Teréz, Dávid Elza, Dávid Erzsébet, Ficzay Aranka, Gyulai Erzsébet, Hoek Margit, Kohn Elza, Kovács Czilárdka, Papp Margit, Stoll Berta, Vajda Ilonka és Weisz Janka.

(—) Évről-évre iskola-ünnepély Kürtösön. Az újonnan épült kürtösi állami elemi népiskola ez évben tartotta először évről-évre ünnepélyét, mely meglepő eredményével fényes tanujelét adta annak, hogy helyes érzéssel alkalmas egyének erős nemzetiségi vidéken is miként tudnak a magyarság presztisziójának érvényt szerezni. Az iskola 504 tanulója közül 400 román-ajku, akik valamennyien kiváltak magyar feleleteikkel. A vizsgálaton Háromy László dr. országgyűlési képviselő, mint a gondnokság elnöke elnökölt, akinek nemes és hazafias gondolkodása, akadályokat nem ismerő és kitartó erélye kellett ahhoz, hogy ezen az exponált helyen, annak idején az iskola létesüljön. Az évről-évre ünnepély a Himnuszsal kezdődött. Az iskola igazgatója, utalva Háromy László dr. elnök által létesített 2000 koronás alapítvány messze kiható és a nevelést előmozdító erejére, lelkes szavakat intézett a nagyszámu közönséghez, megújuló éljenzések között. Ezután ugyancsak az elnök által adományozott s 150 korona értékű jutalomkönyveket, ugyancsak az alapítvány kamatait, tíz tanuló között 10—10 koronás aranyat osztottak ki. Háromy László dr. elnök úgy a maga, mint a szülők nevében meleg elismerését fejezi ki az eredmény felet. A lélekemelő ünnepély a Szózat éneklésével ért véget.

A koleraveszély.

— Óvintézkedések Aradon. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Mint alább olvasható, a kolera fellépését Ausztriában hivatalosan konstatálták. Ez a tény még fokozottabb ellenőrzésre készíti a hatóságokat. Az aradi közönség megnyugtására közöljük, hogy az aradi hatóságok: a polgármester, a főorvos és a rendőrség lelkiismeretesen megtették minden lehető intézkedést, hogy az epidemia behurcolását meggátolják.

A konstantinápolyi vendég megfigyelése.

Ma reggel a belügyminisztérium sürgönyileg értesítette a polgármesteri hivatalt, hogy a déli budapesti gyorsvonattal egy koleragyanus vidékről jövő utas érkezik Aradra. A figyelmeztetés következtében Tisch Mór dr. tisztifőorvos már az állomáson várta a gyanus utast. Az illető Grimberger Paszku konstantinápolyi szálloda tulajdonos, ki a török fővárosból érkezett Aradra. Tisch dr. rögtön megvizsgálta Grimbergert és konstatálta, hogy semmi baja nincs. Délben újra felkereste Tisch dr. a lakásán a gyanus utast s újból csak azt konstatálta, hogy Grimberger nem koleragyanus, a szükséges praeventiv intézkedéseket azonban mégis megtették a Grimbergert négy napi megfigyelés alá helyezték.

Munkatársunk a délután folyamán kérésztelést folytatott Grimbergerrel, ki méltatlankodva mondotta el, hogy mennyi kellemetlensége volt már a koleragyanus miatt.

— Mult csütörtökön utaztam el Konstantinápolyból, hogy aradi rokonaimat meglátogassam. Nincs nekem kérem semmi bajom, de még arról sem tudok, hogy Konstantinápolyban kolera lenne. Csak a lapokban olvastam, hogy Brüsszában pusztit a járvány. Már tegnap Budapesten is felkerestek Pallace-hotelbeli lakásomon s kikérdeztek mindenféléről. A fővárosban is megfigyeltek egy napig, de természetesen nem találtak betegeket. Aradon már az állomáson lefogtak. Alig egy óra múlva pedig az ebédnél kellett felkelnem. A városi főfizikus meghagyta, hogy négy napig minden nap men-

jek fel hozzá. És kérem, én nem is jövök koleragyanus vidékről!

Mindenesetre nem kellemes dolog 4—5 napig orvosi megfigyelés alatt állani, de azért a városi hatóságok lelkiismeretességét és elővigyázatosságát a legnagyobb mértékben helyeseljük.

Kolera Triesztben.

Triesztből jelentik: Az osztrák tengerészeti hatóság közli: Június 23-án délelőtt az Austro-Americana társaság Oceania nevű gőzöse Newyorkból via Punta del Cada, Gibraltár, Nápoly és Korfu érintése után ide érkezett, Brenner Zsófia másodosztályú utas, akinél előző nap hányás és hasmenés állott be, röviddel a hajó Triesztbe érkezése után meghalt. Miután az eset kezdettől fogva koleragyanus volt, a hajót, mely a szárazföldre még nem érintkezett, azonnal a tengerész-kórház kikötőjébe dirigálták. A boncolás és az azonnal megindított bakteriológiai vizsgálat megállapította a kolerát. A hajó öt napig a kikötőben vesztegár alatt maradt és alaposan fertőtleníteni fogják. Más intézkedések is történtek a betegség továbbterjedésének megakadályozására. — Az Austro-Americana társaságnak Newyorkba érkezett Laura nevű hajóján is történt koleragyanus eset, de ezt csak a gyanus betegnek, aki felülközi utas volt, Ellis Islandon való partraszállítása után vetették észre. A fedélközi utasokat elkülönítették a szigeten, a hajót pedig öt napra vesztegárba tették.

Triesztből jelenti egy újabb távirat: A vesztegár alá helyezett Oceania-hajón minden rendben van. Sem az utitársak, sem a legénység között nem fordult elő gyanus megbetegedés. A hajó még öt napig marad a tengerészeti kórház öblében.

Koleragyanus képviselő.

Munkapárti képviselők beszéltek ma a Ház folyosóján, hogy Sztankovánszky Imre országgyűlési képviselőt koleragyanus miatt Nagykanizsán vesztegár alá vetették. Sztankovánszky vagy harminc képviselőtársával együtt Triesztben volt a Viribus Unitis vízreboesztási ünnepén. Visszafelé utaztában, hogy kényelmesen pihenhessen, a velencei kocsiábaült, ahol elég üres hely volt. Utközben rosszul lett fogta el a már Csáktornyán koleragyanusnak találták. Mikor a vonat Nagykanizsára ért, orvosok és rendőrök a kórházba kísérték Sztankovánszkyt, a kit koleragyanus betegsége miatt vesztegár alá vetettek. A többi képviselők ma reggel kilenc órakor érkeztek Budapestre. A folyosón érdeklődve tárgyalták a koleragyanus képviselő dolgát.

Hatósági tévedés.

Most említjük meg, hogy az aradi rendőrség egy héttel ezelőtt azt a téves információt kapta, hogy a koleragyanus „Oceania” egyik utasa Aradra érkezik. A hirt annak idején, minthogy tévesnek bizonyult, nem közöltük, nehogy ok nélkül félemlítsük meg a közönséget. A csáktornyai határrendőrség táviratilag értesítette az aradi hatóságot, hogy az „Oceania” nevű tengerentuli gőzös egy koleragyanus utasa érkezik a városba. Később kiderült, hogy az illető nem a koleragyanus „Oceanián”, hanem az ugyancsak az „Austro-Americana” társaság „Pannónia” nevű gőzösein érkezett. A rendőrség mindamellett megfigyelés alá helyezte a gyanus utast és csak a meghatározott idő letelte után engedte utjára.

HIREK.

Boros Vida ünneplése.

— Nyugalemba vonuló igazgató. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Mást pattant ki a hetek óta folyó készülődések híre. Az aradi főreáliskola és az aradi tanárszövetség Boros Vida igazgatót 28-án, szerdán, meleg ünneplésben részesíti. Boros Vida ugyanis 38 esztendősen kitűnő, méltán elismert tanári és igazgatói működése után beadta kérvényét nyugalemba helyezése iránt. Miután megváltik szeretett intézetétől és atyai jóindulattal szeretett tanítványaitól, a zárőnnepély alkalmából óhajtott néhány szóval elbucszni munkatársaitól és az ifjúságtól. Alighogy ennek híre ment, a főreáliskola, a tanárszövetség, a nagy közönség megmozdult, hogy a nemeszívű főnök és tanár iránt ünnepléses formában fejezze ki háláját és szeretetét. Boros Vida azonban nem barátja a zajos ovációknak, azért kikötötte, hogy ez az ünneplés csendes előkészületek alapján történjék. — Ez a magyarázata annak, hogy csak most vehet tudomást róla a nagy nyilvánosság.

Ezután a tisztelő tanárok és szerető ifjúság buzgólkodása elterjesztették a dolog hírét. Kötelességünknek tartottuk, hogy utána járjunk az előkészületeknek. Mint értesültünk, Boros Vida ünneplése folyó hó 28-án szerdán délután 4 órakor lesz a Lyceum dísztermében a reáliskolai zárőnnep keretében, melyen megjelennak az összes iskolák, hatóságok, testületek, a volt tanítványok és nagy közönség. Az ünnepeit bencsa beszéde után a főreáliskola, a város közönsége, főgymnázium, a tanítóképző igazgató tanácsa, a Kölesy-Egyesület, a Tanárszövetség, a volt és jelenlegi tanítványok nevében üdvözlő-beszédek fognak elhangzani. A főreáliskola énekara és zenekara is több számmal közreműködik. Egy tanuló alkalmi költeményt fog azavalni, melyet Farkas Ferenc, hírlapírójának, a hálás tanítvány irt ez alkalomra. Itt említjük meg, hogy Uferbach Jenő, a jeles festőművész az intézet számára megfestette Boros Vida nagy ülő portréját.

Szerdán este 8 órakor a Központi szállodában vacsora lesz, melyen hölgyek is megjelennak. (Érkezés étlap szerint.)

Ime a rendezőség tehát gyöngéden és szépen megtalálta azt a formát, melyben Boros Vida szerénységét és hervadhatatlan érdemeit egyaránt szem előtt tartva, zaj nélkül olyan ünneplést készíthetett elő, mely Boros Vida kiválóságát, a társadalom és tanügyi világ háláját, szeretetét, elismerését tolmácsolni képes és ami fő, a bensőséget, közvetlenséget fejezi ki. Bizonyos, hogy Arad közönsége, mely az utóbbi időben annyi kitűnő jelét adta az iskola iránt való fogékonyságának, a tanári munka megbecsülésének és a mely Boros Vidát Aradon lefolyt hosszú közpályája minden fázisában csak kitüntetéssel és elismeréssel érdemlő munkában látta, lelkes tisztelettel és hálával fogja őt szerdán körülvenni. Ha a puritán tanférfit ki is akart térni a szines külsőségek elől, abban nem akadályozhatja meg tisztelői nagy tömegét, hogy meleg szeretettel körül ne övezzék azon a napon, mikor hosszú, küzdelmes munka után a nyugalemba esendjébe készül.

Mi, a híket hozzá, a sajtó régi, érdemes vezéralakjához annyi göngéd szál fűz, el nem hallgathatjuk igaz örömmel afelett, hogy az aradi tanárvilág megint alkalmat ad érdemekben oly kiváló tagja utján a ritka, dus munkálkodás ünnepléses elismerésére és megbecsülésére. Ha a társadalom a köteles munkán felül annyiszor veszi igénybe a kultura katonáinak

egész energiáját, csak természetes, hogy mi, kik az élet egészséges egyensúlyának igazságáért harcolunk, nem hallgatjuk el azt a meggyőződésünket, hogy viszont a társadalomnak ezt a kitűnő szolgálatot teljes szívével honorálni kell és valahányszor felszólítás érkezik e munkás és szerény világból egy-egy jeles képviselőjük kitüntetésére, különösen ha Boros Vidának nevezik az illetőt, akkor hatalmas visszhangnak kell támadnia. — Fog is támadni.

— A trónörökös a királynál. Bécsből táviratozzák: Ő felsége tegnap délután egy órakor a lainzi Hermesvillában Ferenc Ferdinánd királyi herceget fogadta, a ki jelentést tett a Viribus Unitis hadihajó trieszti vízrebocsátásáról, a melyen ő felségét képviselte. A király tegnap délelőtt ép úgy, mint az előző napokon meghallgatta a szokásos katonai jelentéseket, valamint Schiessl báró kabinetigazgató referációját. Az uralkodó állandóan kitűnően érzi magát. Délelőtt gyönyörű időben sétát tett, ebéd után pedig kikocsizott.

— Öröm és gyász a királyi családban. Ischlből jelentették reggel: Mária Valéria királyi hercegnő tegnap egészséges leánygyermeket szült. Ugy az anya, mint gyermeke jól vannak. Az örvendetes esemény váratlanul állott be, mert csak nyolc nap múlva várták. A gyermek nevérol és kereszteleéséről még nem történt intézkedés. Ferenc Szalvátor királyi herceget, aki uton volt Bécs felé, a nyugati pályaudvaron értesítették az eseményről. A királyi herceg meg fogja kérdezni a királyt, vajjon személyesen jelen akar-e lenni a kereszteleésen. Minthogy a király az eddigi rendelkezés szerint június 30-án vagy július 1-én utazik Ischlbe, a kereszteleés valószínűen jövő vasárnap lesz.

Éjjel jelentik Ischlből: Mária Valéria főhercegnő ma született kisleánya ma délután egynegyed négykor meghalt. A gyermek koraszülött volt s a gyengeség okozta a csecsemő halálát. A tragikus esetről őfelségét kiméletesen értesítették. A kis halott főhercegnőt este megkeresztelték s a kereszteleésben Ágnes nevet nyerte. Temetése Ischlben lesz.

— Festetcs Tasziló herceg. A hivatalos lap vasárnapi száma a következő kinevezést közli: A személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Tolnai gróf Fesztetics Tasziló belső titkos tanácsosom, magyar főudvarmesteremnek, valamint elsőszülöttségi joggal törvényes fiutódainak, illetőleg a néhai Fesztetics Kristóf által alapított keszthelyi elsőszülöttségi hitbizomány mindenkori haszonélvezőjének, a már birt örökös főrendiházi tagsági jog változatlanfentartása mellett, a magyar hercegi méltóságot a „főméltóságú” címmel díjmentesen adományozom. Kelt Lainzban, 1911. évi június 21-én. Ferenc József s. k. Gróf Khuen Héderváry Károly s. k.

— Új udvari tanácsos. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Terray Gyula gömöri ágostai hitvallású evangélikus egyházmegyei főesperesnek, sok évi buzgó működésének elismeréséül, az udvari tanácsosi címet adományozta.

— Katonai szemle. Mauer Rezső báró, magyar királyi honvédlövasság felügyelője ma ma este Aradra érkezett. Mauer báró holnap szemlét tart a 3. honvédhuszárezred felett. Az ezred tisztikara Mauer báró tiszteletére ma este a Fehér Kereszt szálló télikertjében társasvacsorára gyűlt össze.

— Elgett léghajó. Hannoverből jelentik: A Parceval ó léghajó ma délutáni javítási munka közben meggyulladt és teljesen elégett. A tűz a motortól támadt. Emberéletben nem esett kár.

— Az Aradi Közlöny kézbesítése. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala ez uton közli a lap előfizetőivel és olvasóival, hogy a mai nappal a lap kiadása körül a kiadóhivatal hiháján kívül keletkezett zavarok megszűntek, mert a kihordók sztrájkja véget ért. A kiadóhivatal minden módon és minden eszközzel arra törekszik, hogy az előfizetők pontosan és fenakadás nélkül kapják kézhez az újságot és ezért tisztelettel kéri az előfizetőket, hogy egyetlen egy esetben se mulasszák el figyelmeztetni a kiadóhivalt, ha a kézbesítés körül zavart vagy késedelmet tapasztalának.

— Az állomásepület vállalkozói csődben. Annak idején hirt adtunk arról, hogy az aradi új állomás épületet építő Politzer és Holzmann-cég fizetési zavarokkal küzdött. Akkoriban híre járt, hogy a válságos helyzetet szanálták; most azonban a cég egyik hitelezője a budapesti kerskedelmi és váltótörvényszéktől a Politzer és Holzmann cég ellen a csőd megnyitását kérte.

— A tiszántúli püspökválasztás. Debrecenből jelentik: A tiszántúli református püspöki állásra érkezett szavazatok felbontása Degenfeld József gróf főgondnok elnöklésével vasárnap történt meg. Baltazár Dezső dr. hajduböszörményi esperes 712, Dicsőfi József debreceni lelkész 21 és Szabolcska Mihály 43 szavazatot kapott. Néhány szavazat megoszlott. Az eredmény alapján Degenfeld József gróf főgondnok Baltazár Dezső dr.-t megválasztott püspöknek jelentette ki.

— Élet a Neptunban. A kánikula letagadhatatlanul, sőt elviselhetetlenül beállított. Akik csak tehetik, menekülnek a város poros, füstös, fülledt levegőjéből valami fashonable fürdőhelyre. Sajnos azonban ehhez két dolog szükséges, felesleges pénz és szabad idő. De azok, akiknél az egyik, vagy másik kellék hiányzik, sem állnak reménytelenül. A Neptun vize csak olyan hűsítőleg hat, mint a tengeri fürdők. Mióta a nagy meleg beállott a Neptunban nagyon mozgalmas az élet. A nő és férfi tükörfürdő ép úgy megtelik, mint a tágas uszoda, melyet délelőtt 12 óráig a hölgyek, délután pedig a férfiak használhatnak. Érdekesen változik a fürdő képe a nap különböző szakában. Korán reggel és estefelé nagyobbbrészt felnőttek keresik fel, míg délelőtt és ebéd után a diákok lármájától hangos a fürdő, s a gyermekesereg jókedvűen „fogócskázik” a husz fokra felmelegedett vízben.

— Hazvételek. A nagyváradi konzórcium, amely eddig Aradon több házat vásárolt, ma ismét két házat vett meg; a Dengl testvérek tulajdonát képező Boros Béni-tér 15. számú és Nagyváradi-ut 5. számú házat ma megvásárolta.

— Orozva lelőtt csendőr. Sikuláról írják: Tegnap éjjel Török Albert gurbai csendőr egy társával Sikulára volt egy nyomozási ügyben kirendelve. Mindketten gyanútlanul haladtak Sikula főutcáján. A postaépület előtti sorompónál rövid pihenőt tartottak és nem vették észre, hogy a hátuk megett két román paraszt legény közeledik. A mikor a legények a csendőroket mintegy 25 lépésnyire megközelítették, az egyik felkapta fegyverét, elsütötte, s azután futásnak eredtek. A lövés célt ért, mert Török Albert csendőr keresztül lőtt mellel hőrögve terült el a földön. A sértetlenül maradt másik csendőr huszonhét lövést tett a menekülő merénylők után de eredménytelenül. A lövések zajára néhány perc múlva az egész község lakosságot pon volt. Ők részesítették az első segélyben a súlyosan sérült Török Albertet. Ma délelőtt összpontosították a csendőrséget, kik nagy apparátussal látnak a nyomozáshoz. A szerencsétlen Török Albertet még ma délelőtt beszéltették a borosjenői kórházba.

— Rotschild Lajos báró Budapesten. A Rothschild bankház főnöke, Rotschild Lajos báró tegnap este automobilon Budapestre érkezett és a Hungária-szállóban szállott meg. A báró a délelőtti folyamán látogatást tett a képviselőházban Hédervéry Károly gróf miniszterelnöknel és Lukács László pénzügyminiszternél, hogy a magyar kormány előterjesztésére történt kitüntetéséért köszönetet mondjon. Rotschild Lajos báró a látogatás után Ullmann Adolf főrendiházi tagnak, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatójának kíséretében a képviselőház karzatára is fölment, a honnan egy ideig hallgatta a képviselőház tárgyalását. A báró délután automobilon visszautazott Bécsbe.

— Fördőorvosi működés. Cukor Miklós dr. jó nevű magyar orvos ez évben is praktizál Franzensbadban.

— A budapesti negyvennyolcas muzeum leégett. Budapestről jelentik: Kreith Béla gróf Népszínház-utca 23. első emelet első szám alatt levő lakásán ma éjjel a könyvtárszoba eddig ismeretlen okból kigyuladt. A lángok a könyvek és iratok javarészt elpusztították és a tűzoltóság megfeszített munkával tudta csak eloltani a tüzet. A kár mintegy harminc-negyvenezer kor. A könyvek és iratok nagyrésze az 1848-49-iki szabadságharcból származik és többek között nagyfontosságú okmányok is elpusztultak a lángokban.

— Titokzatos vasuti szerencsétlenség. Kecskemétről jelentik: A kecskeméti-félegyházi vonalon szombat éjjel titokzatos baleset történt. Vörös István ceglédi mozdonyvezető a robogó kocsi kocsiból kiesett s a vonat egyik lábát levágta, azonkívül fején súlyos sérüléseket okozott. A fűtő vezette a vonatot a következő állomásig, ahol jelentést tett a balesetről. Vöröst, akinek állapota súlyos, eddig még nem tudták kihallgatni.

— A sikkasztó plébános kilépése. Veszprémből jelentik: A sikkasztással vádolt plébános, Csontos Károly, aki a veszprémi ügyészség fogházában ül, azzal a kéréssel fordult az ügyészhez, hogy szeretne a veszprémi plébánossal négy szemközt beszélni. Csontos fegyveres börtönőr kíséretében el is ment a plébánoshoz, akinek bejelentette, hogy elhagyja hitét és kilép az egyház kötelékéből.

— Automobil-baleset. Jászberényből jelentik: Makra Géza földbirtokos ma délután automobillal örült sebességgel haladt az országúton a város felé. Utközben találkozott Keréby Imre kocsijával, mely elé három tüzes ló volt fogva. A kocsit, melyen Keréby és két felnőtt leánya ültek, az automobiltól megijedt lovak elragadták s így összeütközött a gépkocsival. A kocsit felborult, Keréby és két lánya súlyosan megsebesültek.

— Felfüggesztett polgármester. Karlócáról jelentik, hogy Vinkovics Bozsó dr. polgármestert a főispán felfüggesztette a hivatalától, mert a felsőbb hatóságok rendeleteinek nem engedelmeskedett, szenvedelmes politikai agitációt fejtett ki és hivatalában inkorrektégeket követett el.

— Elhunyt horvát képviselő. Paunovics Miklós, a horvát tartománygyűlésnek a magyar országgyűlésre küldött tagja, egy bácsi szanatóriumban meghalt, Paunovics a legutóbbi horvát választás után került a tartománygyűlésbe, a hol egyike volt azoknak, a kik a magyar országgyűlésbe való kiküldetést nem fogadták el. Nem is jelent meg a magyar országgyűlés tárgyalásain és országgyűlési képviselői mandátumát eddig csak az udvari ünnepeken való részvételével gyakorolta. A képviselő dúsgazdag ember volt. Vukováron magában hetvenkilenc háza volt.

— A braili polgármester Aradon. Faranga braili polgármester kedden, a reggeli gyorsvonattal Aradra érkezik, hogy a város csatornaműveit tanulmányozza.

— Az étunt szerencséseje. Budapestről jelentik: Tuli János huszonhat éves lakatossegéd tegnap délután elment az István kórházba, hogy meglátogassa öccsét. Ott közölték vele, hogy az öccse meghalt. Tuli ezen való elkésredésében revolvert rántott elő és négyszer magára lőtt. Azonban annyira izgatott volt, hogy a fegyver céltévesztett és a golyók nem találtak. Tuli János nagybusan indult hazafelé és amikor Örömvölgy-utca 44. sz. ház elé ért a kocsimárból nagy duhajkodás zaját hallotta. Bántotta a dorbézolás Tuli Jánost, bement a kocsimába és ott a legtámasabb embert Beichmann Antal huszonnégy éves vasöntő arcul ütötte. Beichmann revolvert rántott elő és Tulira lőtt. A golyó azonban most sem találta a lakatossegédet, hanem Beichmann balkezét furta át. A vasöntő sebeit a mentők kötötték be.

— Frosz diákok Magyarországon. A batumi orosz állami gimnázium husz tanulója Magyarországra jött, hogy megismerje. A közoktatási miniszter megbízásából Kemény Ferenc főreáliskolai igazgató Zimonyba utazott a vendégek elé, a honnan pihenés után Kiskőrösre kísérte őket. A diákok Machan nevű tanárukkal jöttek. Kiskőrösön Matkássy József főigazgató és Weidinger Gyula dr. miniszteri fogalmazó fogadta a vendégeket, a kik az állomásról egyenest Petőfi Sándor szobrához vonultak. Revaló főjegyző magyar és orosz beszéddel üdvözölte az ifjakat, a kiket ez a figyelmesség nagyon meghatott. Machan tanár Petőfi szobránál megismertette tanítványival a magyar nemzet történetét és megemlékezett arról a legendáról is, hogy Petőfit Szibériába hurcolták volna. A beszéd végén a diákok leborultak Petőfi-szobra előtt s a tanáruk megáldotta őket. Ezután megnézték Petőfi szülőházát. Ma reggel Budapestre érkeztek és két napig itt maradnak mint a közoktatási miniszter vendégei.

— Egy őrnagy né öngyilkossága. Budapestről jelentik: Vasárnap délután a Táltos-utca 18. számú házában öngyilkossá lett Jahn Károly őrnagy felesége, született Janovszky Terézia. A körülbelül ötvenéves asszony idegbeteg volt s már több ízben emlegette, hogy megöli magát. Férje és gyermekei nagy gondal ápolták, de a beteg nem lehetett segíteni. Tegnap délután valahonnan szerzett egy kést és egy óvatlan pillanatban átvágta a nyakát. Azonnal elhívták a mentőket, akik a János kórházba vitték, ahol hétfőn reggel meghalt.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, közhány, hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerőst azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa: 1556

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12.

Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 26-án a következő születéseket, halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Kohn Sámuel fuvarosnak Magdolna nevű leánya. Ponta János napszámosnak György nevű fia. Köteles János rendőrnek János nevű fia. Sepetián Pál napszá-

mosnak Pál nevű fia. Márku Miklós kisbirtokosnak Virág nevű leánya. Meghalt: Kardos Sándor 21 napos fiú. Pap Antal 9 hónapos fia. Oana János 84 éves napsz. Özv. Topor Györgyné 65 éves napsz. Bartis Mária 10 éves leány. Házasságot kötöttek: Zsoldos Ferenc földmives Telegdi Juliannával. Lázár Sándor mozdonyvezető Csápos Gizellával. Turi Tamás kazánkovács Hala Máriával. Brünner Ferenc asztalos Bonedek Erzsébettel.

— Szülöbetegek ellen részkeppert garantált minőségben a legolcsóbb napi áron kapható Vojtek és Weiss drogériában. 2796

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f. ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f. ért ad kölcsönbe Kerpel Izso kölcsönző-intézet, Aradon. Ugyane a cégnél megjelent egy „Bélyeg-tartó vademeccum”, mely ügyvédeknek nélkülözhetlen. Ára K. 1.20. 2322

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 UH-vojték és Weissnál. 1450

KERESSÜK MINDENBEN A LEGJOBBAT!

Legyünk óvatosak az egészséges ivóvíz választásánál, ígyünk és kérjük természetesen mindenütt — **Szántói** vizesvizet, mely gazdag, természetes szén-avartartalmánál és rendkívül szerencsés vegyi összetételénél fogva igen kellemes ízű, az egészségre nézve, hasznos, előnyös.

ASZTALI és GYÓGYVIZ.

Bornak: FÜSZER.
Betegnek: GYÜGYSZER.
Egészségesnek: ÜVSZER.

2647

Főraktár: ARADON ÉLES ÁRMIN fűszerkereskedésnél.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*

A mai postával a következő panaszos levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség! Tisztelettel kérjük panaszlevelünket becses lapjában közlésre, mert csak így számíthatunk egész biztosan arra, hogy panaszunk orvoslásra talál. A kolerajárványra való tekintettel a főispán ur óméltósága elrendelte, hogy az idegen fuvarosoknak a tereken illetve, a utcákban való etetését az illetékes rendőri hatóság tiltsa be. Ezen rendeletnek azonban csak a Ferenc-téren szerettek érvényt, míg az Aulich Lajos-utcában levő lovarda előtti teret és Flórián-utcát hetenként két-háromszor 100—150 fuvaros vasári igénybe etetés céljából anélkül, hogy ennek megszüntetése iránt a hatóság ezideig lépéseket tett volna, pedig ezen körülményre figyelmét már múlt évben a saját útján felhívtuk. Ez alkalommal utaltunk arra is, hogy sehol, még faluhelyen sem engedik meg, hogy fuvarosok a község terein lovikat kifeghassák és etessék, annál kevésbé lehet helye a városnak ily szűk utcájában a hoi s kifogott lovaknak a gyalogjáróhoz való közelsége miatt még a lakók személybiztonságai is veszélyeztetve van. Miután 200—300 ló tanyázik 7—8 órán át a Flórián-utcában s ott piszkít, s t utóbbi időben már előtte való este vonulnak fel egyes szakerek s egész másnap déli 12 óráig is ott tartózkodnak és ezzel terjesztővé válnak a ragályos betegségeknek, — újból felhívjuk a hatóság figyelmét ezen körülményre, tekintettel arra, hogy a Flórián-utca lakóinak egészsége ép oly becses, mint a Ferenc-téren lakó polgároké és kérjük, hogy végre valahára ezen türelmetlen állapotot szüntesse be. Maradunk a tekintetes Szerkesztőségnek hűvölő tisztelettel.

Aradon, 1911. évi június hó 25-én.

Boros Károly, Fodor Károly, K. Fodor János, Gabos Dénes, Dörner Sándor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az Aradi Kereskedelmi Bank megalkulása. Vasárnap délelőtti tartotta alakuló közgyűlését a városháza tanácstermében az Aradi Kereskedelmi Bank Részvénytársaság megalakulása részvényesek jelenlétében. Az alakuló közgyűlést Valló István pénzügyi tanácsos nyitotta meg, akinek indítványára a közgyűlés elnökévé

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip
SZANDAL-CZÍPŐK

1916 már megérkeztek.

Óriási választék tennisz-czipőkben.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradi kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszerezniem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt Egységárak: Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. viselhet. luxus kivétel 20 „50 f.

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312. szám.

Lázár Zoárd dr.-t választották meg. Lázár Zoárd elnök konstataciója, hogy 2592 darab részvényt jegyeztetett le s a megfelelő 30 százaléka be is fizettetett. A jegyzőkönyv vezetésére Momák Döme dr.-t, hitelesítésére Kell József dr. és Valló István részvényeseket kérte fel. Momák dr. az alapítók jelentését olvasta fel, mely után a részvényesek egyhangulag kimondták az Aradi Kereskedelmi Bank r.-t. megalakulását. Majd az alapszabályokat olvasták fel, amelynek során Kell József dr. ama kívánságának adott kifejezést, hogy az alapszabályokba belevétesse, hogy a társulat hirdetőményei egy aradi lapban is közzéteendők. Hosszas vita indult meg előtűt, végül Múlek Lajos dr. felvilágosító szavai után a közgyűlés az alapszabályokat változtatlanul elfogadja. Az alapszabályok felolvasása után a közgyűlés az Aradi Kereskedelmi Bank r. t.-nak 500,000 koronás alapitőkével való megalakulását egyhangulag kimondta. Az alapítók által a bank igazgatóivá 3 évre a következők nevezettek ki: Gantner János, Angele Mátyás, Mahler Mihály, Moránák Flóris, Momák Döme dr., Ortutay Gyula, Sági Henrik és Weisenburger Nándor. A közgyűlés 4 felügyelőbizottsági és 60 bíráló választmányi tagot választott ezután. Majd az alapítóknak megadták a felmentvényt s Kell József dr. indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak nekik, s ezzel az alakuló közgyűlés véget ért.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 26.

Kínálat, vételkérő mérsékelt, 10 ózor mm. 10-15 fill. olcsóbb.

Arak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1911. októberre	11.93-11.94	11.91-11.92
Buza 1911. áprilisi	12.20-12.21	12.19-12.20
Rozs 1911. októberre	9.35-9.37	9.35-9.37
Tengeri 1911. májusi	6.9-6.30	6.74-6.75
Zab 19.1. októberre	8.24-8.25	8.19-8.20

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Június 26.

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o ...	111.90
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o ...	91.05
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o ...	80.15
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o ...	91.75
Horvát szlavon földteherm. kötvény ...	94.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön ...	220.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön ...	150.—
Osztrák járadék papírban ...	92.45
Osztrák járadék ezüstbe ...	96.10
Osztrák járadék aranyban ...	116.50
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o ...	92.25
1880. évi osztrák államsorsjegy ...	161.—
Osztrák-magyar bankrészvény ...	19.42
Magyar hitelbank-részvény ...	815.75
Osztrák hitelintézeti részvény ...	662.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény ...	757.50
20 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.—
Német birodalmi márka ...	117.57 ¹ / ₂
London vista ...	240.10
Paris vista ...	94.87 ¹ / ₂
20 márkás arany ...	28.50

A Temesvári Lloyd-Társulat.

Aranykoronák hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. Jun. 26.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	—	—	—	11.45-11.55
76	—	—	—	11.55-11.65
77	—	—	—	11.65-11.70
78	—	—	—	11.75-11.70

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	11.40-11.50
Rozs	—	—	—	8.30-8.35
Arpa	—	—	—	8.00-8.10
Zab	—	—	—	8.70-8.80
Tengeri	—	—	—	6.85-6.50

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

— Jun 26. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 168-170 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 171-174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéslétszám: jun. hó 20. napján volt készlet 27393 darab, jun. 21. napján elfogytatott 93 darab, jun. 21. napján elszállított 244 darab, június 22 napjára maradt készletben: 27347 darab. A hiótt sertés árlat trányzata üzletellen.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. június 27-én kedden.

Gál Gyula, a budapesti Nemzeti Színház művészének felleptével:

Szókimondó asszonyosság.

Színmű 1 előjáték és 3 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Fáy J. B. és Makó Lajos.

Az előjáték. — Személyek:

Hübscher	Novák Irén.	Fouché	Várnay Jenő.
Lefebre	Delly Lajos.	Vinaigre	Herold E.
Nei perg	Beregi S. dr.	Vabontrairn	Keller I.

A színmű. — Személyek:

Napoleon	Gál Gyula.	Eliz, hercegnő	Zalay Margit.
Mária, neje		Nei perg gróf	Beregi S. dr.
Lefebre	Delly Lajos.	Szavari	Heltai J.
Katrin	Novák Irén.	Depreaux	Polgár S.
Fouché	Várnay Jenő.	A hercegné	Margitay N.
Mária Karolina	Harmath I.	Canonville	Kardos F.

Kezdete este 8 órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simony-ucsa 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, kedd 1911. június 27.

1. A szimuláns. Humoros. — 2. Honvágó dráma. — 3. holtand szokások. L tványosság — 4. Bűnő feltékeny seg. Dráma. — 5. Sportélet a Vátrában. Természet után. — 6. A menyasszony. Dráma. — 7. Mozgófénykép ujság. Aktualitások. — 8. Az angol koronázás. Természetutáni felvétel.

Előadások d. u. 6 órától kezdve este 11 óráig.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-térl új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, kedden 1911. június 27-én:

1. A tenger városa. Természetutáni felvétel. — 2. Aki a saját fe eségébe szerelmes. Pompás bohózat. — 3. A lovasistaz regénye. Gyönyörű étkép. — 4. Kedvező alkalom. Humoros. — 5. A német trónörökös gárda testőrsége. Látványosság. — 6. Boszu és kötelesség (az orvos dilemmája.) Dráma. — 7. Tontolini téved. Kacagtatás.

Előadások délután 6 és fél óráig.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. 1-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek követnek a nézőtérnek kalap nélkül megjelenni.

Műsért ingyen kapni a jegyszédőknél.

Saját zenekar.

NYILTTÉR.*

Sapkihordó

párok

az Aradi Közlönynél

azonnal

felvétetnek.

Világhírű
amerikai
és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös
gyári áron árusít, csak 2541

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

Pénzt

jelzálog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben * * * sebden közvetít * *

Szücs F. Vilmos
Aradon, Karolina-utca 8. sz. saját ház a Hókpostafal mellett.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek. Erénytüzők méret után a legújabb formákban.

bort, gyümölcsöt, gabonát, autort,
Zongorát, stb.
Azonnal, vagy
 rövid időn belül eladni óhajt,
 ki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,
 ha nincs rá vevője, illetve bér-
 löje,
 igen gyorsan eredményhez jut,
 ha az **Aradi**
Közlöny kis hirdetési rova-
 tát használja. Aki
 összeköttetés és ismeretség híján
 házastársat, nevelőt, könyvelőt,
Zsellért, stb. keres, továbbá aki
 lovat, kocsit, földet, házat, stb. ven-
 ni, vagy eladni akar, ha hirdet-
 zőnével kap ajánlatot. A hirde-
 tés a hirdetőre kész
nyereség.
Aki tehát okosan számít és
pénzére nem akar mindenáron
 afizetni,
óriási meglepetésben lesz része,
Ha mindenkor
 igyekszik apróhirdetéseit
 észleletesen összeállítva, a hir-
 detés
 ijának beküldése mellett, az
 „Aradi Közlöny“-ben
 elhelyezni. A sikeres eredményt
 több száz és száz eset igazolja.
 Így tehát
 érdeklében
Sürgősen
 e
 i

Apró hirdetések.

Minden szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér
 Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér, feltűnőbb szedéssel 8 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők.

Zálogházból
 kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-ékszereket vesz el.
Farkas Streicher
 Arad, Tökölly-tér 1. 2974

„Júlyus 24“
 b. sorait az ismert szállodába várja találka megjelölésével Gs. 2845

Építőkörző párok
 az Aradi Közlönynél azonnal felvételnek.

Használt írógépek
 gyárilag javított állapotban bámulatos olcsó árban kiadásra kintak. Lukács Rezső, írógépezet Luther Márton-utca 1. szám. 2428

A világhírű amerikai
 „Vera“ cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szereshetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Championok
 10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Confetti** 100 csomag 6 K., 1000 csomag 42 korona. Ingusz I. és fia könyv- és papír-kereskedésében Arad, főútel Andrassy-tér 18., fióküzlet Weitzer János-utca. 555

Lüszter köpenyegek
 18 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél, Színház-épület. 1941

Csemegének
 és befőzések való, meggyet és barackot ajánl: Zilzer Lipót, Kecskemét. 2854

Jó házi koszt
 kapható házban és házon kívül, Szabadság tér 22., Színház-épület, I. emelet jobbra. 2787

Kiadó. Petőfi-utca 10. szám alatt egy 2 szobás és egy 3 szobás modern ur lakás augusztus 1-ére. Bővebbet ugyan ott a házmesternél. 2405

Jutányos árért házikoszt
 kapható, háznál s házon kívül. Cim. a kiadóba. 2836

Confetti,
 lampion, serpentin olcsó áron kapható Pichler Sándor könyv-, papír- és írószerekkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. — Egyesületeknek tömeges vételnél árkedvezmény. 2551

Temesmegyének
 egy járási góczpontjában egy nagy rőfös, rövidáru, fűszer és lisztüzlet 200.000 kor évi forgalommal más vállalat miatt átadó. Csak 10.000 kor. készpénz és 20.000 kor. jótállás szükséges. Bővebb felvilágosítással szolgál Wolfner László Boros Béni-tér 1. Ugyanott egy hatjárati malom berendezés és 450—500 hold föld örök áron eladó. 2822

Aki diák fiát vakációra
 csekély költség mellett német közsébe adná cserébe vagy ellátásra, ahol németül is megtanul, irjon címemre. Bukottak pótvizsgára előkészíttetnek. Szépfalu (Temes m.) Weber János, igazg. tan. 2808

Egy vidéki üzletet
 lehetőleg italméressel, megvételre, avagy haszonbérbe keresek. Ovádekkel rendelkezek. Kohnt Farkas Békeroj u p. Beél. 2826

Kereskedelmi iskolai tanuló
 2-havi szünidőre gyakornoki állást keres. Cim. a kiadóban. 2834

Eladó
 50 hektóliter 5 éves 6-bor Aradán Sofronnál Világoson. 2736

Péküzlet
 Elekén, lakással, azonnal bérbeadó. Bővebbet özv. Zapletal Hugóné Elek. 2788

Adler Anna és Társa cégnél Arad, Bocskay-tér 2. iparvasuti kerék-dárok 60 és 76 cm. nyomtáv., használt, de még jó állapotban kaphatók. 2851

Könyvkötészetünkben
 egy tanuló és egy tanuló leány fizetéssel felvétetik.

Szőlőpermetező 2819
 alig használt, olcsón eladó Boros Béni-tér 15. szám, ajtó 11. szám.

Eladó bérház
 a vasut mellett, Simánd-ut, 3000 korona bért hoz. Utcai üres telekkel és két udvarral. Cim. a kiadóhivatalban. 2844

Ügyes bádigosok
 állandó munkára felvétetnek Benoid gyári részvénytársaságnál Arad, Pécskai-ut 18. Jelentkezni lehet d. e. 8—12, d. u. 2—6 óráig. 2856

Tanuló
 azonnal fölvetetik Guttman és Berger ur divatüzlet, Arad 2852

Egy kezdő kereskedősegédet
 keres jövő hó 1-ére Roth, Henrik ur Butyin. 2858.

Két intelligens fiu
 tanulóknak felvétetik azonnal, vagy az iskolák végeztével. Dürr Gusztáv csemege, fűszer, ásványviz kereskedésében Aradon. 2225

Két jóházból való
 erkölcsös fiu tanulóknak felvétetik. Kucha Andor és Fivérének Eötvös-utca 2859

Román községben
 jóforgalmu 17 év óta fennálló vegyes kereskedés házzal együtt eladó. Bővebbet Pollák Lipót Főutak Temesm. 2857

Csillárok,
 Villamos felszerelések
 legolcsóbban
Diamant-nál
 Atzél Péter-utca 2. (II. udvaron).

Használt
ó lom
 megvételre keresetetik

A jó gazdasszony befőttekhez kérje a „Dunstol-t“

„Dunstol“ a legjobb gyümölcs konzerváló. Kapható minden fűszerüzletben 10 és 20 filléres levél alakú csomagolásban. Raktár és képviselő: Szemző Armin áruügynöknél Aradon Telefon 592 szám. 2618

Napernyők óriási választékban, fekete félselyem ernyők 1.95.

Versenyen kívüli árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben 5.50
Moire selyem-szoknya fekete is ... 3.90
Mosó alsószoknyák minden színben ... 1.60
Reformfűzők legújabb szabás ... 3.50

Nyári keztyűk 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis 1.75 a kirakatban
latható, Vitrage rud 15., 18., 25 krajcár.

Csipke maradékok félárban.

Fehér, fekete, kreme, drapp csipkék és
betétek 50% árleszállítással kiárúsítva,
amíg ezen készlet tart. — Megtekinthető
vételkenyszer nélkül.

290 drb. blouse érkezett! reklám ára 1.45. Szabad-
ság-téri oldalon levő kirakatban megtekinthető.

Női ingek, corsettek, nadrágok és szok-
nyák chiffonból és batisztból nagy válasz-
tékban.

Mosó maradékok

1/2 árban vannak.

Csipkeszövetek 30 krajcártól
feljebb nagy választékban.

HOFFMANN SÁNDOR ARADON, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Fehér himzett batisztok 45 krajcártól fel-
jebb remek mintákban. 1901

Kérem a kirakatokat megtekinteni!

Legújabb! Marquissette grenadin minden színben 90 krajcár.

Jól mosható, ruhavásznak, remek színek,
piros fehér és fekete is, métere 35 kraj-
cár. Mosó delainek és crettonok legújabb
mintákban 30 krajcártól feljebb.

Selyem batisztok, 150 minta, olyan mint a
valódi selyem, métere 50 krajcár.

Feltűnő olcsóság! női hosszú lüster-köp-
peny, tegethof, szürke és fekete színben
6.50 frt. Finomabb 8-9 frt.

Női felöltők, köpenyegek, kabátok, fekete
és színes; a confection osztály nagyobbitása
miatt gyári árban árusítatnak a míg a
készlet tart.

Egy kirakat ren-
dező segéd aján-
latát kérem ...

Radó Gyula

≡ új divatháza ≡

!! Arad, Andrássy-tér !! !! Weitzer-utca sarkán !!

Gyászruhák és gyászblusok.

350

≡ ≡ Rendkívül nagy választékban. ≡ ≡

Szabott árak!

Elismert legjobb szabású divatblusok.

Pongyolák, jupponok,
Készlüster és vászoncostümök,
Kész batist ruhák,
Lüster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak